

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Ekonomická krize a regionální rozvoj v mikroregionu
Kokořínsko během pandemie covid-19**

Lucie Eva Seničová

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lucie Eva Seničová

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Litoměřice

Název práce

Ekonomická krize a regionální rozvoj v mikroregionu Kokořínsko během pandemie Covid-19

Název anglicky

Economic crisis and regional development in the Kokořínsko micro-region during the Covid-19 pandemic

---

Cíle práce

Cílem práce je zjistit a zhodnotit působení a vliv ekonomické krize během pandemie Covid-19 na regionální rozvoj obcí v mikroregionu Kokořínsko. Práce se především zaměřuje na socio-ekonomické faktory, kvalitu života a cestovní ruch, na který je mikroregion zaměřen. Bude zkoumána situace před pandemií, během ní a po ní.

Metodika

Práce se skládá z teoretické části, představení pojmů pandemie, ekonomická krize, regiony, regionální rozvoj, Programy rozvoje venkova, regionální politika apod., která bude založena na rešerši odborné literatury.

V empirické části bude přestaven mikroregion jako celek, dále nejvýznamnější turistická místa a vybrané obce napříč mikroregionem. Ke zkoumání dat bude použito statistických údajů Českého statistického úřadu, dotčených ministerstev a stránek obcí, která budou doplněna formou ankety a polostrukturovaných rozhovorů pro porozumění socio-ekonomických dat v daném mikroregionu před, během a po pandemii Covid-19 a jejich přímé porovnání. Výstupem budou analýzy socio-ekonomických dat a analýza postojů vybraného vzorku obyvatel mikroregionu na regionální rozvoj a turismus ve vybrané oblasti.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

ekonomická krize, regionální rozvoj, covid-19, pandemie, mikroregion, Kokořínsko

---

Doporučené zdroje informací

BLAŽEK, J. – UHLÍŘ, D. – UNIVERZITA KARLOVA. *Teorie regionálního rozvoje : nástin, kritika, implikace.*

Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.

CIMLER, P. – ŠÍPEK, L. – VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ.

Obchod ČR v podmínkách ekonomické krize. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1704-9.

DUŠEK, J. *Udržitelný rozvoj v kontextu rozvoje regionů, obcí a států.* ISBN 9788087472712.

FOSTER, J. B. – MAGDOFF, F. *Velká finanční krize : příčiny a následky.* Všeň: Grimmus, 2009. ISBN 978-80-902831-1-4.

KLVAČOVÁ, E. – NEWTON COLLEGE. INSTITUT EVROPSKÉ INTEGRACE. *Světová ekonomická krize : příčiny, projevy, perspektivy.* Praha: Professional Publishing, 2009. ISBN 978-80-7431-012-6.

MAJEROVÁ, V. – HEROVÁ, I. *Český venkov 2008 : proměny venkova.* V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009.

TOTH, P. *Ekonomické aktivity obcí a měst.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-491-6.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování.* Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jiří Sálus

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 7. 6. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 01. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ekonomická krize a regionální rozvoj mikroregionu Kokořínska během pandemie Covid-19" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Jiřímu Sálusovi za profesionální a lidský přístup a trpělivost při vedení této práce a všem profesorům a profesorkám, kteří se nám studentům snaží něco svého předat, bez ohledu na následky. S úctou díky všem.

Ekonomická krize a regionální rozvoj v mikroregionu Kokořínsko během pandemie covid-19

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu vlivu pandemie a ekonomické krize na rozvoj mikroregionu Kokořínsko. V roce 2020 začala celosvětová pandemie covidu-19, která měla rozsáhlé dopady na nejen ekonomický rozvoj. Práce se zaměřuje na mikroregion Kokořínsko, sleduje socioekonomické ukazatele a z části je více rozebrán dopad na cestovní ruch, na který je mikroregion zaměřen. V teoretické části jsou představena všechna nejdůležitější klíčová slova, jakými jsou regionální rozvoj, ekonomická krize, pandemie atd. V empirické části je blíže představen mikroregion, vybrané obce a památky a jsou rozebrány socioekonomické ukazatele z dat. V praktické části jsou zpracovány odpovědi z ankety a rozhovory s podnikateli a zástupcem samosprávy v mikroregionu. Z obou technik vyplývá, jak pandemie ovlivnila zdejší život obyvatel.

Klíčová slova: ekonomická krize, regionální rozvoj, pandemie covid-19, mikroregion, cestovní ruch

Economic crisis and regional development in the Kokořínsko micro-region during the Covid-19 pandemic

Abstract

The bachelor's thesis is focused on the analysis of the impact of the pandemic and the economic crisis on the development of the Kokořínsko microregion. In 2020, the global covid-19 pandemic began, which had far-reaching effects not only on economic development. The thesis focuses on the Kokořínsko microregion, monitors socio-economic indicators, and partly analyzes the impact on tourism, which the microregion is focused on. In the theoretical part, all the most important keywords are presented, such as regional development, economic crisis, pandemic, etc. In the empirical part, the microregion, selected municipalities and monuments are presented in more detail, and socio-economic indicators from the data are analyzed. In the practical part, answers from the survey and interviews with entrepreneurs and a representative of the local government in the microregion are processed. Both techniques show how the pandemic affected the lives of local residents.

Keywords: economic crisis, regional development, the Covid-19 pandemic, mikroregion, Tourism

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika.....	13
Cíl práce.....	13
Metodika.....	13
3 Teoretická východiska.....	14
3.1 Region.....	14
3.1.1 Regionalismus.....	15
3.1.2 Regionální rozvoj.....	15
3.1.3 Regionální politika.....	17
3.1.4 Venkovský prostor.....	18
3.1.5 Podpora venkova a venkovských regionů na evropské a národní úrovni.	19
3.1.6 Aktéři regionálního rozvoje.....	21
3.1.6.1 Obec.....	21
3.1.6.2 MAS.....	22
3.2 Vybrané ekonomické pojmy.....	22
3.2.1 Základní makroekonomické veličiny.....	22
3.2.2.1 Hrubý domácí produkt (HDP).....	22
3.2.2.2 Inlace, míra inflace.....	24
3.2.2.3 Nezaměstnanost, míra nezaměstnanosti.....	24
3.3 Ekonomická krize.....	25
3.3.1 Příčiny vzniku ekonomické krize, projevy a její dopady.....	25
3.4 Pandemie.....	27
3.4.1 Pandemie covid-19 ve světě.....	28
3.4.2 Pandemie covid-19 v ČR.....	28
3.5 Cestovní ruch.....	29
4 Vlastní práce.....	31
4.1 Základní geografická charakteristika mikroregionu.....	31
4.1.1 Sdružení obcí Kokořínska.....	32
4.1.2 Porovnání socioekonomických dat okresu Mělník.....	32
4.2 Socioekonomické faktory vybraných obcí.....	33
4.2.1 Kokořín.....	34
4.2.2 Liblice.....	35
4.2.3 Lobeč.....	36
4.2.4 Mělnické Vtelno.....	38

4.2.5 Nosálov.....	40
4.3 Vybrané turistické cíle mikroregionu.....	42
4.3.1 Vrátecká rozhledna.....	42
4.3.2 Skalní obydlí Lhotka.....	43
4.3.3 Hrad Kokořín.....	44
4.4 Dopady pandemie na ekonomiku ve srovnání ČR a kraje.....	45
4.5 Dopady pandemie na cestovní ruch.....	46
5 Zhodnocení výsledků.....	48
5.1 Anketa.....	48
5.2 Polostrukturované rozhovory.....	56
5.3 Diskuse o výsledcích.....	60
6 Závěr.....	62
7 Seznam literatury a použitých zdrojů.....	64
Odborné publikace a články.....	64
Internetové zdroje.....	65
Seznam tabulek.....	70
Seznam grafů.....	70
Seznam použitých zkratk.....	70
Přílohy.....	72

1 Úvod

Regionální rozvoj a s ním spojená regionální politika je aktuálním tématem doby. Přestože se jedná o záležitost poměrně novou cca 70 let, dnes je regionálnímu rozvoji přiřazena vysoká důležitost. Paralelně se promítá do každodenního života lidí v regionech, i když probíhá téměř „nepozorovaně“. Dotýká se a ovlivňuje sociální, ekonomickou a environmentální oblast.

V době pandemie covid-19 se celý svět „otřásl v základech“ a významně se změnila poměry ve všech oblastech života lidí. Cílem této práce bude prozkoumat a zhodnotit jednotlivé faktory a vliv pandemie a s ní spojenou ekonomickou krizí, především v oblasti života obyvatel dotčeného mikroregionu a cestovního ruchu, na který je mikroregion primárně zaměřen, díky svému přírodnímu bohatství na vybraném území mikroregionu Kokořínsko, a který je tvořen svazkem obcí a částečně zasahuje do chráněné krajinné oblasti Kokořínsko - Máchův Kraj.

V teoretické části budou představena některá klíčová slova, jako jsou region, regionální rozvoj, ekonomická krize, pandemie, cestovní ruch.

V empirické části se práce bude zabývat konkrétními místy mikroregionu a porovnáváním konkrétních socioekonomických dat z regionu jako celku a vybraných obcí a též bude rozebrány v kostce dopady pandemie na ekonomiku v ČR a na sektor cestovního ruchu ve srovnání kraje a okresu.

V praktické části bude vyhodnocena anketa ve formě dotazníku a rozhovory s aktéry života v mikroregionu ze zástupců samosprávy, podnikatelů a místních obyvatel.

Cílem práce by mělo být zhodnocení dopadů pandemie Covid-19 na obyvatele, aktéry správy a podnikatele v mikroregionu Kokořínsko.

2 Cíl práce a metodika

Cíl práce

Cílem práce je zjistit a zhodnotit působení a vliv ekonomické krize během pandemie onemocnění covid-19 na regionální rozvoj obcí v mikroregionu Kokořínsko. Práce se zaměřuje na socioekonomické faktory, kvalitu života, a především cestovní ruch, na který je mikroregion zaměřen. Bude zkoumána situace před pandemií, během ní a po ní.

Metodika

Bakalářská práce se bude skládat z teoretické části, představení pojmů pandemie, ekonomická krize, regiony, regionální rozvoj, Programy rozvoje venkova, regionální politika, cestovní ruch apod., která bude založena na rešerši odborné literatury.

V empirické části bude představen mikroregion jako celek, dále nejvýznamnější turistická místa a vybrané obce napříč mikroregionem. Ke zkoumání dat bude použito statistických údajů Českého statistického úřadu, dotčených ministerstev a stránek obcí, která budou doplněna formou ankety a polostrukturovaných rozhovorů pro porozumění socioekonomických dat v daném mikroregionu před, během a po pandemii covid-19 a jejich přímé porovnání. Výstupem budou analýzy socioekonomických dat a analýza postojů vybraného vzorku obyvatel mikroregionu na regionální rozvoj a turismus ve vybrané oblasti.

3 Teoretická východiska

3.1 Region

Vymezení pojmu region-y je složité. Můžeme na něj pohlížet z různých hledisek jako je geografické, které je dělí na přirozené a uměle (člověkem) vytvořené, dle velikosti území na mikroregion, makroregion (celá ČR) a mezoregion, dle funkčnosti, dle konzistence a ekonomické výkonnosti. Z funkčního hlediska, které vzniká na základě vazeb mezi místem bydlení a vyjížděnou za prací nebo podle účelu, kdy máme regiony administrativní, které vznikají pro účely administrativní správy a samosprávy a účelové, které jsou zřizovány převážně pro problémové, strukturálně postižené regiony nebo naopak na jejich ochranu. Také existuje členění z hlediska konzistence na homogenní a heterogenní regiony nebo podle ekonomické výkonnosti na růstové, stagnující či problémové regiony. Ještě je zde hledisko podle zákona ČR č.248/2000Sb., které je dělí na strukturálně postižené, hospodářsky slabé, venkovské a ostatní regiony a z pohledu EU, která je dělí na Euroregiony pro přeshraniční spolupráci a tzv. NUTS. NUTS I je celá ČR, což je jednotná struktura územních jednotek, která byla vytvořena Eurostatem pro porovnávání socioekonomických a jiných ukazatelů (Jáč et al, 2010). Avšak nelze je vnímat jen v tomto kontextu. Nejvíce citovanou klasifikací je typologizace regionů Blotevogela, který je rozděluje na reálné nebo též analytické, které slouží k vědeckému poznání, a ty se dále rozlišují podle druhu účelu nebo na základě teorie, ze které vycházejí. Dále na regiony vymezené lidskou činností, vznikající individuální a kolektivní činností aktérů (skupin, firem, sdružení, dobrovolných svazků obcí atd.) a na regiony, se kterými se aktéři identifikují. Ty vznikají prostřednictvím společenské komunikace (Wokoun, 2009).

Region z pohledu cestovního ruchu, jehož problematikou se mimo jiné bude zabývat tato práce v empirické části, se dělí na turistické regiony a myšlenkou vzniku byla prezentace územního celku, který sjednocuje určitý druh cestovního ruchu, coby možnost nejen přeshraniční spolupráce. V letech 1998-99 bylo území ČR rozděleno na 15 turistických regionů, které se dále dělí na menší turistické oblasti, které ale nejsou totožné s územně-správními celky ČR (czso.cz, 2009).

3.1.1 Regionalismus

„Každý člověk žije v určitém místě; oblasti, zemi a spolu s dalšími lidmi tvoří nejen rodinné, profesní; přátelské, ale i územní společenství“ (Chromý, 2009, s. 2).

Vznik regionalismu se datuje na přelom 18. a 19. stol., byl reakcí na centralizaci moci tehdejších států. V 60. letech 20. stol proběhla renesance regionalismu jako reakce na globalizaci. Tradiční regionalismus je charakteristický pro období vzniku a první vlny vzestupu, projevuje se zejména kulturním zviditelňováním prostřednictvím vzdělávání, osvěty, zřizování příslušných organizací pro udržení regionálních tradic (spolků, škol apod.). Soustředí se na sociokulturní oblast žití v určitém prostoru. Dnešní pohled na regionalismus je charakteristický pro druhou vlnu vzestupu, navazuje na tradiční, avšak čím dál více zdůrazňuje politickosprávní oblast života. Endogenní (zdola) přístup se projevuje motivací a iniciativou obyvatel určitého území znovu rozvíjet své tradice, zvyky, výrobky a svátky (Kolektiv autorů, 2001). Tento pohled na moderní evropský regionalismus se prosazuje při obhajobě tzv. paradigmatu nového rozvoje. Jeho podstatou je předpoklad, že *„optimálního rozvoje území není možné dosáhnout shora* (exogenní přístup) *či z vnějšku“*, tedy díky státní podpoře nebo programům EU na podporu problémových regionů, např. hospodářsky dlouhodobě slabých venkovských oblastí, strukturálně postižených oblastí atd., ale *„především aktivizací lidí uvnitř“* (Chromý 2009, s. 3-4). Tato teze byla samotným autorem článku vyvrácena s tím, že dnes se jedná o kombinaci vlivů aktérů (prostřednictvím jejich produkce) zevnitř regionů i zvenku vlivem *„shora“* institucí EU, která má snahu aktivizovat tyto regionální komunity, aktéry i subjekty (tamtéž, s. 5). Podle některých myšlenkových názorů vnímají nový regionalismus č. 2 *„jako soupeření mezi aktéry v regionech“* (Ballinger 2007, s. 59-78, Harrison & Grove, 2014).

3.1.2 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj se dostal na přední místo zájmu u nás (nejprve odborníků) v 90. letech 20. stol., jemuž předcházela změna politického režimu a přechod z centrálně plánované na tržní ekonomiku. V 2. pol. 90. let, kdy se začala projevovat vysoká rozdílnost v regionech a zároveň vzrostla nezaměstnanost v důsledku privatizace a ukončení činnosti řady velkých podniků napříč obory. Tím výrazně vzrostla nezaměstnanost a zároveň vzrostla potřeba po

strategiích, jak situaci efektivně řešit a současně koordinovat rozvoj regionů (Blažek, Uhlíř, 2011). Lze na něj pohlížet z různých přístupů. Všeobecně praktický přístup vidí regionální rozvoj jako vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného prostoru vznikajícího v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Toto zvýšení a vyšší využití vede ke konkurenceschopnosti soukromého sektoru, životní úrovni obyvatel a zlepšení stavu životního prostředí apod. Potenciál regionu můžeme hodnotit pomocí ukazatelů jako je míra nezaměstnanosti, kvalita a dostupnost infrastruktury, hrubý domácí produkt, průměrná mzda. Přírodně – geografický potenciál lze hodnotit množstvím a kvalitou nerostných surovin, znečištění ovzduší, vod a půdy. Tento přístup lze najít zejména v činnosti institucí, úřadů a soukromých společností. Akademici mají podobný přístup, snaží se najít příčiny rozdílů mezi jednotlivými regiony a hledají nástroje, jak je zmírnit (Wokoun et al, 2009). Strategie jsou vytvářeny na zmírňování dopadů rozdílů a zvyšování konkurenceschopnosti regionů, vycházejí z teorií regionálního rozvoje. Je jich několik a vysvětlují, jak celý systém funguje, jak působí jednotlivé faktory, subjekty i celé mechanismy a další souvislosti. Z hlediska historického vývoje přístupů k teoriím regionálního rozvoje stojí za zmínku mobilita pracovní síly, kdy byla poprvé pomocí nástrojů regionálního rozvoje vysvětlena rozdílnost v regionech neflexibilními pracovními silami s cílem odstranit vzniklé problémy (Volejníková, 2005). Zajímavá je Teorie kumulativních změn, která vychází z Keynesiánských přístupů, která předpokládá, že ekonomické subjekty se soustřeďují hlavně kolem „jader“ někdy také „pólů“. To má svá pozitiva na okolní regiony obzvlášť po poptávce produktů a práci a negativa jako je migrace za prací a přelévání úspor z hospodářsky znevýhodněných regionů do silnějších. Naproti tomu Teorie učících se regionů vycházejících z institucionálních přístupů klade důraz na inovace, klade důraz na podporu vzdělanosti (Stejskal, Kovárník, 2009; Blažek, Uhlíř, 2002).

Hájek, Hájková definovali 4 oblasti jako je

- udržitelný hospodářský růst s podporou tvorby pracovních míst
- sociální zapojení a tvorba sociálního kapitálu
- různé vzdělávací strategie
- integrovaný přístup k dobrému vládnutí (2009).

V moderním pojetí tradičně dělíme na

- 1) konvergenční tj. snaží se o regionální rovnováhu a snižování rozdílů a

2) divergenční, podporující nerovnováhu v regionech (Wokoun et al, 2009, s. 220 tamtéž), avšak velké rozdíly v určitém momentě, mohou brzdit rozvoj a růst, doplňují jiní (Bourguignon, 2003, worldbank.org).

3.1.3 Regionální politika

Regionální politika pak na základě poznání o regionálním rozvoji ovlivňuje reálně místní rozvoj a ten pak zpětně působí na regionální politiku. Definice regionální politiky je také několik. Regionální politika podle Adamčíka ve Stejskalovi „představuje všechny veřejné přímé i nepřímé intervence státu, regionu, obcí a měst, vedoucí k lepšímu prostorovému rozdělení ekonomických i mimo-ekonomických činností. Lze v ní vidět snahu korigovat určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů, jimiž je ekonomický růst a zlepšení sociálního rozdělení“ (1998, převzal Stejskal, Kov., 2009, s. 13). Tato definice patří k typu vyrovnávací politiky RR.

V současnosti regionální politika ČR představuje koncepční činnost státu, regionálních i místních aktérů, jejímž cílem je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji regionů, ke snižování rozdílů mezi nimi a přispívat k jejich hospodářskému růstu (Wokoun et al, 2009), ale také by se měla snažit, jako makroregion v rámci EU, být konkurenceschopnou vůči jiným kontinentům. Tato protichůdná tvrzení vedou k paradigmatu regionální politiky, kdy jedni chtějí vyrovnanost a druzí větší podporu ekonomických leaderů EU.

Regionální politika v ČR je ovlivňována vývojem v EU jakožto členská země, je rozložena vertikálně na 3 úrovně-státní, krajské a obecní. Na státní úrovni funguje příspěvková organizace MMR Centrum pro regionální rozvoj ČR již od 1997, hlavním cílem je pomoc s realizací projektů spolufinancovaných fondy EU, dále Řídící a koordinační výbor (též zřízen MMR), který má za úkol koordinovat tyto projekty a Národní programový výbor a Monitorovací výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti, které mají poskytnout koordinaci při přípravě a realizaci projektů v této oblasti. Na krajské úrovni funguje Asociace krajů ČR, sdružuje především právnické osoby a cílem je prosazování společných zájmů všech 14 krajů, zajištění všeobecného rozvoje území a potřeb občanů. Na obecní úrovni je nejdůležitější organizací Svaz měst a obcí ČR (dále jen SMO) a rozvojové agentury s celostátní či regionální působností (např. CzechIndustry, CzechTourism, CzechTrade atd.) s podobnou náplní činnosti jako krajské (Jáč et al, 2010).

3.1.4 Venkovský prostor

Většina rozlohy našeho státu je označována jako venkovský prostor. OECD a Eurostat stanovil NUTS jednotky, kde ukazatelem je hustota obyvatel/km² kromě Prahy, pro potřeby ČR byla hustota obyv./km² snížena na 100 obyv./km² podle správních obvodů úřadů obcí s rozšířenou působností - ORP (Deník veřejné správy.cz, © 2022).

Venkovský prostor v ČR podle Perlína, můžeme zařadit do 3 hlavních typů venkova:

1. suburbánní – metropolitní venkov, kdy jsou znaky venkova postupně stírány městem
2. český nerozvojový venkov, který pokrývá široké pásmo území od Rakovníka až po Vysočinu, a vymezuje periferní oblasti (Musil, Muller, 2008), na kterých je shoda i s (Perlín, Kuldová, 2008), dle nich však jde o poněkud širší území
3. moravský venkov (tamtéž).

Tyto tři hlavní typy venkovského prostoru Perlín ještě více konkretizoval podle různých kombinací velikosti, stability, růstu a lidského potenciálu:

- 1) Rozvojový venkov – silný populační a hospodářský růst, rozvoj lidského potenciálu vysoký, sociální a komunitní zaměření spíše nižší
- 2) Nerozvojový sousedský venkov-špatná občanská vybavenost, ekonomická slabost, rychlé stárnutí populace, vysoce tradiční a sociální a komunitní zaměření
- 3) Moravská periferie – moravsko-slezský typ, dobrá občanská vybavenost, méně příznivé lidské zdroje a slabý rekreační potenciál
- 4) Vybavený moravský venkov – moravsko-slezský typ, rozvinutá infrastruktura, rodáci, občanská angažovanost
- 5) Problémový rekreační venkov – velká část pohraničí, turisticky atraktivní, spojené s druhým bydlením (chalupáři)
- 6) Intenzivní rekreační oblasti – nejméně četný, turistický ruch a s ním spojené hospodářské odvětví např. podhorské a horské oblasti
- 7) Strukturálně postižený průmyslový venkov – oblast Severních Čech
- 8) Neprofilovaný venkov – vyplňuje zbylá území, charakter nejasný a do budoucna nejistý.

Zkoumaná oblast je dle této typologie klasifikována jako „Problémový rekreační venkov“. Pro tento typ jsou charakteristické populačně větší, ale také značně diferencované obce

s nejnižším podílem trvale obydlených domů a druhým nejvyšším rekreačně-turistickým potenciálem. Jedná se o turisticky atraktivní venkovskou oblast s vysokým zastoupením objektů druhého bydlení. Zároveň však představuje problémovou oblast z hlediska společenského a ekonomického. V obcích zařazených do tohoto typu je větší migrace obyvatel, kdy kořeny nejsou tak hluboké, neboť částečně zasahovaly do území, které bylo vysídleno po 2. světové válce, a došlo k výrazné obměně obyvatel. Je možné sledovat nejvyšší míru nezaměstnanosti, společně s nízkými hodnotami indexu vzdělanosti (2010, tamtéž).

3.1.5 Podpora venkova a venkovských regionů na evropské a národní úrovni

Program podpory rozvoje venkova aplikované v EU známe pod názvem LEADER. Byl zaveden v roce 1991 a postihoval všechny oblasti života na venkově tj. ekonomickou, sociální, kulturní a environmentální. V roce 1995 byl rozšířen na LEADER II a od roku 2000 na LEADER+.

Před vstupem ČR jako kandidátské země do EU (vstup v roce 2004) mohla využít programy pomoci Evropského Společenství především pro sladění legislativy EU s ČR apod.

Bezprostředně po vstupu kandidátských zemí do EU v letech 2004-2006 fungoval program Phare na pomoc zemím střední a východní Evropy s prioritou utváření institucí a reforma veřejné správy (30 % dotačních titulů) a s prioritou spolufinancování investic do tzv. *acquis communautaire* (získat komunitu). Znamenalo to v praxi např. financování přístrojů k dodržení kvality potravin EU, bezpečnost státních hranic, ochrana spotřebitelů apod. a spolufinancování investic do ekonomické a sociální soudržnosti (Stejskal, Kovárník, 2009).

Obecně se politika EU v otázce rozvoje venkova zabývá a klade si za cíl pomoc venkovským regionům, růst a zvyšování zaměstnanosti a životní úrovně. Evropské unie stanovila tři zastřešující cíle: zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu a vyvážený územní rozvoj venkovských oblastí. Politika soudržnosti EU podporuje finančně tyto cíle přes Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF), které doplňuje Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD).

Hlavní oblasti, ve kterých je ERDF aktivní, je vytváření pracovních míst mimo odvětví zemědělství (nové podniky, rozvoj aktivit souvisejících s cestovním ruchem atd.); rozvoj přístupu a spojení mezi městy a venkovem, zejména v kontextu informační společnosti, podpora malých a středních podniků (MSP) v zemědělství (podpora inovací a vývoje nových produktů), agropotravinářském průmyslu a lesnictví to jsou kontrola rizik v zemědělství a lesnictví, rozvoj základní infrastruktury na vesnicích, zejména v nových členských státech a vazby mezi městem a venkovem (Dotace.eu, © 2022).

Hlavním motem je: „*Žádná segregace mezi městy/venkovem v rámci politiky soudržnosti*“ (Evropská komise, © 2022).

Pro příští období 2021–2027 si pro EU Evropská komise připravila návrhy modernizovat politiku soudržnosti, což je hlavní investiční plán.

Pro rozvoj venkova a cestovního ruchu se zdají být nejdůležitější tyto cíle:

- konkurenceschopnější a inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a regionálního propojení IKT;
- Evropa bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje všech druhů území a místních iniciativ (Evropská komise, © 2022).

Na národní úrovni fungují programy a dotační tituly poskytované fondy EU a koordinované prostřednictvím příslušných ministerstev.

„Regionální programy jsou praktické a účinné nástroje, jejichž prostřednictvím je možné pozitivně ovlivňovat regiony, především ty znevýhodněné nebo strukturálně či jinak postižené“ (MMR, © 2022). Důležitým dokumentem je také díky legislativnímu ukotvení Strategie regionálního rozvoje v zákoně č. 248/2000 Sb. §5, kde je zpracována analýza stavu regionálního rozvoje, slabé i silné stránky jednotlivých regionů, vymezení krajů podporované státem a doporučení orgánům, pod které spadají (Jáč et al, 2010).

Pro infrastrukturu udržitelného cestovního ruchu je nyní možné čerpat dotační tituly v programu IROP na:

1. Rekonstrukce stávajících a budování nových turistických informačních center
2. Budování a revitalizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (např. odpočívadla, parkoviště, sociální zařízení, veřejná infrastruktura pro vodáckou a vodní turistiku/rekreační plavbu) s preferencí integrovaných řešení
3. Budování páteřních, regionálních a lokálních turistických tras a revitalizace sítě značení
4. Naučné stezky

5. Propojená a otevřená řešení návštěvnického provozu a navigačních systémů měst a obcí (Dotace.eu, © 2022).

Pro zemědělství s ohledem o péči o krajinu již funguje Program rozvoje venkova v gesci MZ ČR s podporou evropského fondu EZFRV. „Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména díky agroenvironmentálním opatřením, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura“ (MMR ČR, © 2022).

3.1.6 Aktéři regionálního rozvoje

3.1.6.1 Obec

Obec je definována dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. §1 jako základní územní samosprávné společenství občanů, tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. V §2 je obec veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Dle czso.cz bylo k datu 31. 12. 2022 na území ČR evidováno 6254 obcí + 4 vojenské újezdy.

Obce do 2000 obyv. nazýváme vesnice, ale zpravidla jen obce, obce nad 3000 obyvatel jsou obvykle definovány jako města. Zatímco data např. z czso.cz, nebo také tvrdé faktory, mají obecnou vypovídací hodnotu, zásadní roli v životě každé obce hrají z ekonomického i jiného hlediska tzv. měkké faktory, které jsou subjektivním pohledem lidí, kteří zde žijí. Obecně lze členit na podnikatelské a individuální a speciální institucionální (Rumpel a kol., 2009). Tyto faktory jako je nezaměstnanost, atraktivita místa bydlení, osídlení, věková struktura, občanská vybavenost, struktura ekonomiky, udržitelný rozvoj prostředí a ekonomická aktivita jsou základním měřítkem socioekonomického rozvoje každé obce v ČR a údaje z těchto oblastí hrají klíčovou roli pro další rozvoj a atraktivitu místa (Jáč et al, 2010 s. 73-75).

Predikci pro budoucí atraktivitu místa a rozvoj zajišťuje dokument Program rozvoje obce, který je dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, střednědobým až dlouhodobým strategickým dokumentem shrnujícím ucelená statistická data a data, ze kterých je patrné, jak se v obci

reálně žije, díky všem výše uvedeným faktorům a následně navrhuje koncepční řešení případných problémů např. obcepro.cz s podporou MMR.

3.1.6.2 MAS

Místní akční skupinu (dále jen MAS) představuje místní společenství složené ze subjektů, které zastupují veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy (skupiny občanů, neziskové organizace, subjekty soukromé podnikatelské sféry, subjekty veřejné správy, obce, svazky obcí apod.), přičemž na rozhodovací úrovni nesmí ani veřejný sektor ani žádná z jednotlivých zájmových skupin představovat více než 49 % hlasovacích práv (Dotaceu.cz, © 2022). MAS zaštiťuje, sdružuje a pomáhá Národní Síť MAS na rozloze zhruba 95% území ČR (mimo Prahu, krajská města a bývalé vojenské újezdy). Jednotlivé MAS sdružují 2-3 mikroregiony. Většina MAS vznikla během let 2003-2005 právě díky podpoře EU čekatelským zemím a krátce po přijetí ČR do EU (MAS, © 2022). Cílem těchto sdružení je primárně spolupráce aktérů působících v regionu, v udržitelném rozvoji, na určitém území např. pomocí strategie win – win. Jedná se o metodu, kdy *„nikdo neprohraje a všichni něco získají“* (J. Elkington, 1994).

V mikroregionu Kokořínsko zastupuje zájmy svazku obcí MAS Vyhlídky, z.s., která byla založena v roce 2004, jejímž základním cílem je *„podpora rozvoje aktivit vedoucích ke zlepšení kvality života na venkově“* (MAS, © 2022).

Největším problémem dobrovolných sdružení obcí a měst v ČR se ukazuje dle výzkumu již z 2005 J. Ježka, nedostatek finančních prostředků, ale lze jej nahradit jen částečně, díky zvýšené aktivitě aktérů (2006).

3.2 Vybrané ekonomické pojmy

Abychom měli lepší představu o krizi a o příčinách krize, o podstatě, o ekonomických základních pojmech a souvislostech, budou zde stručně představeny a shrnuty.

3.2.1 Základní makroekonomické veličiny

3.2.2.1 Hrubý domácí produkt (HDP)

HDP patří k nejvýznamnějším a nejčastěji používaným ukazatelům pro srovnání kondice dané ekonomiky viz tab. 1. Jedná se o souhrn hodnot finálních statků a služeb na území státu vytvořený zpravidla za jeden kalendářní rok či čtvrtletí. Finálními statky se rozumí

spotřební zboží, investiční statky a export (Soukup et al, 2016, s. 26). Brčák upozorňuje, že je nutné rozlišovat finální produkty, tj. statky a služby pro konečné spotřebitele a meziprodukty, které jsou vyrobeny a ve stejném období spotřebovány, a navíc shrnuje HDP jako „konkrétní výstup globálního charakteru“ (2010, s. 17).

Výrobní nebo též odvětvová metoda byla odvozena z postupu, kdy se sčítají přidané hodnoty v jednotlivých odvětvích, tj. v primárním, sekundárním a terciálním sektoru ekonomiky. Tím se vyhneme dvojímu započítávání tvz. meziproduktů. K tomuto součtu je nutno připočítat znehodnocení kapitálu a nepřímé daně zmenšené o subvence.

Výdajová nebo též spotřební metoda je založena na sčítání výdajů na nákup finálních statků. Patří sem výdaje domácností na spotřebu krátkodobou, dlouhodobou S, hrubé soukromé investice firem do fixního kapitálu a domácností (výdaje na výstavbu domů a bytů) I, vládní výdaje na nákup zboží a služeb G, do kterých se nezapočítávají transfery, tj. výdaje státu, za které nezíská žádnou protislužbu a čistý export (export-import) NX.

Lze jej tedy zapsat do rovnice:

$$\text{HDP} = \text{C} + \text{I} + \text{G} + \text{NX} - (\text{X} - \text{M}).$$

Poslední metodou, která je využívána k výpočtu HDP je metoda důchodová nebo nákladová, kdy se sčítají důchody, tj. mzdy a platy, úroky, renty, důchody ze zaměstnání a zisky firem před zdaněním. Dostaneme tak čistý domácí důchod, pokud připočteme znehodnocení kapitálu, odpisy, získáme hrubý domácí důchod HND (Soukup s. 27 tamtéž; Sekerka, 2007, s. 18). Brčák uvádí, že HND (i ČND) je součtem sald prvotních důchodů za jednotlivé sektory. V důsledku se $\text{HND} = \text{HDP}$ (2010). Při různém srovnávání v ekonomických predikcích je také významné rozlišení na nominální a reálný produkt, neboť k ocenění produktu dochází v různém časovém období. Podle aktuálního, právě probíhajícího období získáme nominální produkt. Protože ale chceme postihnout nejen vyrobené množství, ale i cenu v určitém období, používáme reálný produkt. Pro jeho výpočet používáme tvz. stálé ceny základního období (zpravidla roku) a výsledkem je tedy o produkt očištěný od vlivu změny cenové hladiny P (Soukup et al, tamtéž).

Ve statistikách cszo.cz je také někdy uváděna HPH (hrubá přidaná hodnota), což je finanční ukazatel a je definován jako rozdíl produkce a mezispotřeby. Charakterizuje strukturu ekonomiky podle odvětví a původu ekonomických subjektů a sleduje úspěšnost jednotlivých sektorů (Databazestrategie.cz, © 2022).

3.2.2.2 Inflace, míra inflace

Pojem inflace je definován jako projev ekonomické nerovnováhy, jehož znakem je růst cenové hladiny (Sekerka, 2007, s.259). Příčiny inflace jsou především v růstu fyzických peněz v ekonomice. Ekonomie zná inflaci nabídkovou, která je vyvolaná poklesem agregátní nabídky v důsledku růstu nákladů, čímž rostou ceny a zpravidla je vyvolána růstem mezd nebo strategických surovin. Poptávkovou inflaci, kde roste agregátní poptávka, překračuje výrobní potenciál a produkt zaostává, narazí na svůj limit a reakcí je růst cen (Brčák, Sekerka, 2009). Podle Soukupa lze „*míru inflace obecně definovat jako procentní změnu průměrné cenové hladiny za určité období*“ (2016, s. 312). V ČR je používána průměrná míra inflace, viz tab. 1 a jedná se o průměrnou cenovou hladinu za posledních 12 měsíců oproti průměrné cenové hladině předchozích 12 -ti měsíců. Používá se zde metoda tzv. klouzavých průměrů, které umožňují vyloučit sezónní vlivy, které mohou nastat např. při růstu cen zboží a služeb v určité sezóně. Tento postup se využívá i v propočtu průměrných veličin jako je reálná mzda, důchodů apod. (2016, tamtéž).

3.2.2.3 Nezaměstnanost, míra nezaměstnanosti

Nezaměstnaní jsou definováni dle Eurostatu jako osoby 15-ti leté a starší, kteří za sledované období:

- 1) byly bez práce ani nebyly sebezaměstnaní
- 2) hledaly aktivně práci
- 3) byly připraveny k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů. Osoby, které nesplňují alespoň jednu ze tří podmínek, jsou považovány za zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní. Nezaměstnanost je rozčleněna na frikční, strukturální a cyklickou (Sekerka, 2007, s. 280). S mírou inflace, úzce souvisí míra nezaměstnanosti viz tab. 8. Dokonce jsou považovány mnohými za substituty, protože pokud roste míra inflace, snižuje se míra nezaměstnanosti a opačně. Tento vztah je představován „*Phillipsovou křivkou*“ a je nejdiskutovanějším vztahem v ekonomické teorii, původně byla uveřejněna již 1926 I. Fisherem, který statistickým sběrem dat v USA prokázal významnost ve své hypotéze (Soukup et al, 2016, s. 418). Křivka byla přebírána a upravována, poprvé A. W. Phillipsem 1958, který publikoval článek o vzájemném vztahu inflace a nezaměstnanosti a poprvé graficky znázornil uvedený vztah a poté dalšími (tamtéž).

Míra nezaměstnanosti je měřena jako počet nezaměstnaných U k pracovním silám L (Sekerka, 2007; Brčák, 2010).

3.3 Ekonomická krize

Pojem krize znamená dle Slovníku cizích slov doslovně vyvrcholení, rozhodnou chvíli, obrat ve vývoji, nebezpečný stav vývoje nebo také těžkou, svízelnou situaci, potíží, zmatek a ohrožení vlastní existence a integrity (SCS).

Ekonomická krize je fází hospodářského cyklu a podle definice nastává v případě, pokud ekonomický pokles trvá po dobu nejméně čtyři po sobě jdoucích čtvrtletí. Pokud je ekonomický pokles alespoň dvě čtvrtletí po sobě, jedná se o recesi. Doprovodným jevem zpomalování ekonomiky a přechodu do klesajícího cyklu jsou ekonomické problémy firem i domácností. Podle dnešních analytiků rozdělujeme hospodářský cyklus na fáze, cykly jsou nepravidelné a rozdílná je i jejich délka (Samuelson, Nordhaus, 1995). Obecně tyto cykly můžeme nazvat jako výkyvy v ekonomické aktivitě díky opakujícímu se kolísání reálného produktu, zaměstnanosti, investic, zisků a jiných veličin. Již Sekerka ve své práci shrnuje, že existuje rozsáhlá literatura věnující se teoriím růstu a jeho modelování, které tyto cykly popisují, navazují na Keynese, jako byl T. R. Malthus, A. Smith, J. Schumpeter, E. D. Domar, M. Kalecki, N. Kaldor, J. Robinsonová a další. Prakticky se však sleduje pouze reálný produkt. Po určité době se ekonomika vrací do normálu, tedy k vyrovnané agrární nabídce a poptávce (Sekerka, 2007, s. 307-308; Brčák, Sekerka, 2010, str. 279). Arthur Okun to shrnul slovy: *„Nejen, že recese nastávaly, ale ony také odrážely zranitelnost průmyslové ekonomiky vůči kumulativním pohybům vzhůru a dolů. I když příčiny cyklických jevů jsou různé a často specifické, můžeme je posuzovat jako výsledek nerovnováhy mezi růstem výrobní kapacity a růstem finálních poptávek po jejím produktu“*. (1970).

3.3.1 Příčiny vzniku ekonomické krize, projevy a její dopady

Příčin vzniku ekonomických krizí je také několik. Světové krize jsou většinou způsobeny dluhy, měnovou a ekonomickou krizí států. Hlavním důvodem je velká úvěrová expanze, po níž nastává období nesplácení úvěrů a hluboké zadlužení. Při spojení s poklesem hodnoty měny a bankroty investičních institucí je pak krize státu na spadnutí (Dvořák, 2008).

Dalšími příčinami mohou být např. pandemie omezující ekonomiku nebo regionální válečný konflikt způsobující tlaky na fosilní paliva apod.

Velké hospodářské krize se v průběhu času objevovaly různě, a také jinak rychlé bylo zotavení ekonomik z nich. Jedna z nejstarších byla ta z roku 1857 dle Sawera, kdy došlo poklesu poptávky po americkém zboží v Evropě a velkou expanzí na tuzemských trzích. Příčinou bylo obcházení pravidel vládou Velké Británie, která ignorovala požadavky o dostatečných zásobách zlata a stříbra, které měli krýt peněžní oběživo. Vzájemná propojenost obou trhů způsobila první velkou světovou finanční krizi, která se zlepšila až s Americkou občanskou válkou v 1861 (1972).

Ve 20. století, pokud vynecháme krize v důsledku světových válek, vstoupila do učebnic krize zvaná „Velká hospodářská krize“, kdy se během pár hodin dne 24. 10. 1929, bez zjevné příčiny zhroutil akciový trh. Pokles akcií trval až do června 1932, kdy cena klesla o 85 %. Předcházela tomu léta blahobytu a zdvojnásobení hodnoty akcií, nízká nezaměstnanost a hospodářský růst. Následky byly tragické. Tisíce zkrachovaných firem a bank, ztráty doživotních úspor, propad výroby v průmyslu, růst nezaměstnanosti, mnoho farmářů přišlo o půdu na úvěry, protože nebyli schopni splácet. Bankovní trh se prakticky zhroutil, HDP v letech 1929-1933 klesla o 30 %, nezaměstnanost vzrostla z 3 % před krizí na 25 % (Dvořák, 2008).

Tato krize se nakonec přelila prakticky do celého světa, jelikož poklesl import zboží do států a např. u nás se projevila se zpožděním v květnu 1930, kdy klesl počet pracovních míst o 16 %. Plně udeřila v roce 1931 a trvala několik let (Český rozhlas, Pánek, ©1997-2022).

V druhé polovině 20. stol. se globálně projevila hlavně ropná krize 1973 a stagnace ekonomiky USA. Dolar, do té doby krytý zlatem, výrazně oslabil. Prezident Nixon zrušil tzv. „zlatý standard“, což vedlo k frustraci zemí OPEC, protože dostaly za barel ropy méně. Dalším faktorem bylo vývozní embargo na země podporující Izrael v konfliktu s arabskými státy, což bylo právě USA. Cena za barel ropy se tak vyšplhala do závratných výšin a ekonomická krize se stala největší od 30. let. 20. stol. (EP Energy Trading, a.s., © 2022; ČTK, © 2022).

Jednou z posledních celosvětových krizí, které se říká tzv. „hypoteční“, odstartovala opět v USA v roce 2007, kdy úrokové sazby hypoték klesly na minimum, velký počet obyvatel i firem se zadlužil nad svou schopnost splácet, to vedlo ke krachům a bankrotům (Marer, 2010; Smith a Swain, 2010). K vysoké inflaci, která ovlivňuje kurz měny, propad na burze se poté přelil i do ostatních světových ekonomik, které jsou provázané s americkými trhy (Blažek, 2010; Hradý.cz, © 2022). V Evropě se projevila se zpožděním v letech 2008-

2009. U nás se projevila hlavně v slabé poptávce při orientaci ČR na export a nejvíce tak byly zasaženy odvětví metalurgické o -42,5 %, automobilové o -17,3 %, textilní a sklářské (Blažek, 2010). Rojíček, Dubská pro cszo.cz uvádí, že nejvíce zasaženými byli nefinanční podniky, jejichž produkce klesla v 2009 o -11,2 %, zatímco finanční sektor zaznamenal deficit, právě díky poklesu podnikatelského zisku o -40 %. Oproti tomu se domácnostem během krize platy a mzdy zvýšily o +0,3 %. Zisky živnostníků se snížily o -8,8 % a čistý příjem domácností z vlastnictví klesl až o -15 %, přesto sektor domácností hospodařil v 2009 s přebytkem.

Nejhůře dopadl vládní sektor, který zvýšil svůj deficit v roce 2008 o -108,9 % na závratných 209 mld. Kč. „Ve vztahu k nominálnímu HDP se tak deficit vládního sektoru zvýšil z 2,7 % v roce 2008, na 5,8 % v roce 2009“. Oproti EU (pokles o - 6,8 % v 2009) však nebyl tak hluboký (2011). Další významnou krizí, kterou nejen EU zaznamenala, byla právě v souvislosti s pandemií covidu, neboť mnoho států světa uzavřelo před šířením nákazy v podobě omezení pohybu osob své hranice a pohybu zboží po celém světě a tím byly narušeny ekonomiky států.

3.4 Pandemie

Pandemie (epidemie) je označena jako hromadný výskyt infekčního onemocnění postihující obyvatelstvo bez prostorového omezení (SCS). V letech 2020-2021 jsme v České republice poprvé v moderní historii státu zažili pandemii chřipky označené jako Sars-Cov-2 a následné onemocnění covid-19 v plném rozsahu.

Pandemie je vnímána autorkou práce svým způsobem také jako druh ekonomické krize, protože v konečném důsledku ohrožuje nejen životy, ale především ekonomiku. Pokud bude zkoumána více minulost, konkrétně středověk, stojí za připomenutí velké epidemie moru, které dokázali vymýtit až 1/3 obyvatel tehdejší Evropy. Další nemocí, která sužovala lidstvo a rozrostla se do světových pandemií, byly tzv. pravé neštovice, které se pravidelně vracely a ve 20. století odhadem zabily 500 mil. lidí. V roce 1980 byly WHO označeny za vymýcené. V 19. stol. se do seznamu nemocí, které přerostly v pandemii, přidala cholera, která sužovala lidstvo na několika kontinentech zhruba do pol. 20. stol. Známe i epidemie chřipky, tyfu, AIDS nebo španělské chřipky v letech 1918-1920, která se prolнула s koncem 1. světové války a za obět' jí padlo zhruba 50 mil. obyvatel, některé zdroje uváděly dvojnásobek, a způsobila více obětí než válka samotná.

Chřipka nadále v různých podobách jako je Sars, prasečí nebo ptačí, prověřuje odolnost lidské populace v 21. století. Zajímavé z pohledů sociologie jsou různé doprovodné jevy, které lidstvo díky inovacím, technologiím a strategiím ve snaze zabránit epidemiím např. očkováním nebo je zmírnit, posouvají kupředu (pandemie.cz, © 2016–2022).

3.4.1 Pandemie covid-19 ve světě

Stále aktuálním světovým tématem je nový typ koronaviru SARS s označením SARS-CoV-2, který se na sklonku roku 2019 začal šířit celou Čínou. Poměrně rychle pak pronikl do celého světa. Onemocnění covid-19 (dále jen covid), které tento koronavirus způsobuje, je nebezpečný zejména rychlým šířením ještě během inkubační doby, tj. pacient je bez příznaků, který pak vede až ke kolapsu zdravotnických systémů, bylo uváděno (Nzip.cz, © 2022).

Během roku 2020 se covid rozšířil do celého světa a způsobil paralýzu života a ekonomik států napříč kontinenty, kromě Antarktidy. Pandemie covidu, jak jej laicky nazýváme, nepřinesla jen negativní důsledky v oblasti zdraví. Celkový počet nahlášených onemocnění po celém světě byl k datu 4. 12. 22 zhruba 655 mil. obyvatel, z toho 6,67 mil. na tuto nemoc nebo komplikace s ní spojené, zemřelo (Ourworldindata, © 2022). Z hlediska ekonomického byl dopad na hospodářství vzhledem k provázanosti trhů v Číně a v EU značný, proto do něj vlády jednotlivých států napumpovaly stovky miliard eur v podobě dotací, podařilo se ji dle informací z tisku překonat, ve světě v různé míře přiznávají problémy především nestabilní ekonomiky (CzechTrade, © 1997-2022; MM Průmyslové spektrum, © 2001–2022).

3.4.2 Pandemie covid-19 v ČR

První případy covidu byly u nás zaznamenány 1. března 2020 a stejně jako ve světě, byla i u nás přijata řada tvrdých opatření včetně několika lockdownů, kdy lidé mohli chodit či jezdit pouze do práce, otevřeny z obchodů byly jen potraviny, lékárny, čerpací stanice a další nezbytné provozy, aby se zamezilo kontaktu více osob a šíření nemoci (vláda.cz, © 2022). V postižených sektorech řada podnikatelů ukončila své provozy, kompenzace státu nestačily pokrýt vše a dluh státu se ke konci roku 2021 vyšplhal k závratnému schodku

hospodaření ve výši 2 465,7 mld. Kč a relativní vyjádření k HDP vzrostla o +4,4 p. b., na rekordních 40,4 % (Weiss, 2022).

Srovnání změny během pandemie s okolními státy např. v průmyslové produkci je vidět na obr. 1. K 4. 12. 2022 zemřelo v souvislosti s onemocněním 41 923 osob na území ČR z celkových 4 561 384 potvrzených případů onemocnění dle MZV ČR (© 2022). Vláda v době pandemie prostřednictvím Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen MPO) vyhlásila kompenzační programy Antivirus, Kompenzační bonus, Úvěr COVID, COVID-Sektorová podpora, COVID Adventní trhy, COVID BUS, COVID nájemné, COVID Nepokryté náklady (až do výše 70 % v max. výši 3mil.Kč), aby zmírnila dopady pandemie v nejpostiženějších sektorech vč. cestovního ruchu. Dalšími opatřeními ostatních úřadů byly odklady záloh na daně, zrušení daní za nákup nemovitosti, výhodné úvěry pro podnikatele apod. (MPO, © 2022).

Na covidovou krizi, navázala plynule další krize energetická, kdy v důsledky nestability v oblastech těžby plynu a ropných produktů především z Ruska a konfliktu na Ukrajině, zareagoval trh s energiemi prudkým zvýšením cen těchto komodit a destabilizaci mnoha států vázaných na levný plyn. Trh s energiemi a plynem je ovšem alfou a omegou pro mnoho dalších trhů a již nyní je jasné, že dopady v průběhu příštích let budou značné (prumyslovaekologie.cz., © 2022; převzato AV ČR).

3.5 Cestovní ruch

Průmysl cestovního ruchu je nedílnou součástí nejen světové ekonomiky, ekonomiky ČR a pochopitelně i území, kterého se tato práce týká, mikroregionu Kokořínsko. Obecně lze říci, že v mnoha zemích patří cestovní ruch do první trojice vedoucích odvětví, i když není považován za samostatné odvětví, nýbrž za průřezové. Má velký význam z hlediska sociálního i ekonomického, přispívá k růstu místních příjmů, díky němu jsou vytvářena nová pracovní místa, navazuje na něj další infrastruktura, aktivuje činnost center lidového umění a rozvoj kultury, díky nepřímému vlivu zvyšuje obecně životní úroveň místních obyvatel (Beránek et al, 2013, s. 86). Beránek uvádí, že toky peněz v cestovním ruchu lze rozdělit na turistické výdaje, tj. částku, kterou turista utratí za výrobky, služby mimo místo bydliště a turistické příjmy, které plynou fyzickým a právnickým osobám podnikajícím v cestovním ruchu (2013, tamtéž).

Dle metodiky regionálního satelitního účtu světové organizace cest. ruchu pro ČR, zahrnují celkové výdaje účastníků (rezidentů i nerezidentů) výdaje na cestu, ubytování, výdaje na stravu, dopravné během pobytu, nákupy vztahující se přímo k pobytu nebo cestě a ostatní výdaje včetně výdajů realizovaných během pobytu např. na chalupě.

Český statistický úřad pracuje s terminologií výdaje před cestou, během cesty, po návratu z cesty. Dále je definována delší cesta (4 a více přenocování), kratší cesta a služební cesta, tyto údaje lze mezi sebou porovnávat, tedy lze vyčíst, kolik průměrně utratí turista při různě dlouhém pobytu, což má zásadní vliv na ekonomiku cestovního ruchu (© 2022).

„I turismus se musí dělat s rozumem“;

neboť již dnes jsou některé lokality přetížené a negativně se projevují ve všech oblastech včetně životního prostředí (Fialová, Nekolný, 2014).

Jednou z možností, která je uvažována do budoucna je šetrný venkovský turismus, který více dekoncentruje turisty na větším území i díky zmenšené nabídce ubytování (Urbášková, 2020) a zároveň je vhodný i pro zkoumanou lokalitu. M. Rončák, který se touto problematikou zabýval, ve vztahu k pandemii zjistil, že právě díky covidu a omezení cestování si 84,3 % lidí uvědomilo, že může trávit dovolenou v ČR, z toho 40 % dotazovaných lidí potvrdilo, že budou trávit dovolenou v ČR. Z rozsáhlého výzkumu vyplývá, že se zvyšuje tendence o udržitelný turismus (celyoturismu.cz, © 2020, převzala Urbášková, 2020).

Cestovní ruch je podrobněji sledován a analyzován agenturou CzechTourism, která je příspěvkovou org. MMR a jejími partnery vč. Českého statistického úřadu. CzechTourism má za cíle podporu všestranného rozvoje cestovního ruchu, podporu spolupráce mezi jednotlivými aktéry, zajišťuje marketing v ČR i mimo, zajišťuje mediální a informační servis a podporuje výzkum a vzdělávání v této oblasti (CzechTourism, © 2022).

4 Vlastní práce

V empirické části bude blíže popsán mikroregion Kokořínsko, socioekonomické údaje vybraných obcí, vybrané statisticky měřitelné částečně přírodní i uměle vytvořené památky. Dále bude rozebrán vliv pandemie covidu primárně na socioekonomické faktory vybraných obcí v mikroregionu a cestovní ruch v něm a srovnání v rámci kraje a okresu.

4.1 Základní geografická charakteristika mikroregionu

Mikroregion Kokořínsko se skládá ze Sdružení obcí Kokořínska, které zasahuje nebo lemuje chráněnou krajinnou oblast (dále jen CHKO) Kokořínsko-Máchův Kraj s podporou města Mělník.

Oblast CHKO patří svou velikostí 410 km² mezi větší chráněné krajinné oblasti. CHKO byla vyhlášena v roce 2014. Skládá se ze dvou nespojitých územních celků – část Kokořínsko (274 km², původní část, tak jak byla vyhlášena v roce 1976, s rozšířením u Dolanského rybníka) a část Máchův kraj (rozloha 136 km², zcela nově vymezené dosud nechráněné území okolí Doks). Pouze velmi malou částí zasahuje do kraje Ústeckého, zatímco kraj Liberecký a Středočeský se téměř stejnou částí dělí o většinu plochy CHKO, je známé jako malebná krajina dotvářená rozmanitostí pískovcových skal. Především v období romantismu přitahovala jedince uzavřené do svého světa, snílky, a to i z řad známých osobností. Podle jednoho z romantických básníků K.H. Máchy se vžil i název „*Máchův kraj*“.

Přírodní skalní útvary vytvořené vytvářejí často bizarní tvary např. Obří hlavu, Žábu či nejznámější Pokličky. Pokličky jsou v logu chráněné krajinné oblasti. Tyto skalní útvary jsou k vidění v přírodní rezervaci Kokořínský důl, rozkládají se na rozloze bezmála 2000 ha a řadí se k těm největším v České republice. Některé skalní útvary byly člověkem často upravovány např. pro vytvoření skalních obydlí (Lhotka, Nedamov, skalní mlýn Hlučov), či pro umělecké účely, jakými jsou sochařské výtvořky Václava Levého v okolí Želíz (AOPK ČR, © 2022).

4.1.1 Sdružení obcí Kokořínska

Sdružení obcí Kokořínska, dále jen SOK, bylo založeno v r. 1996 v původní 19 -ti členné sestavě včetně města Mšeno. Dnes je aktuálně k 30. 6. 2022 dobrovolným svazkem 15 -ti obcí. Většina mikroregionů v ČR je složena právě z takových sdružení obcí. Území svazku se rozkládá na severovýchod od Mělníka a značnou částí zasahuje do Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko. Kokořínsko je známo svoji zachovalou a unikátní přírodou, lidovou architekturou, hustou sítí turistických a tras a cyklostezek a dalšími rozmanitými turistickými cíli, jako je město Mšeno, hrad Kokořín, skalní byt ve Lhotce, Vrátecká rozhledna, pískovcové útvary a města a Přírodní rezervace „Kokořínský důl“, které tvoří údolí potoka Pšovky, včetně postranních údolí mezi Lhotkou a Rájem u Mšena.

SOK aktuálně sdružuje tyto obce: Hostín, Chorušice, Kadlín, Kanina, Kokořín, Liblice, Lhotka, Lobeč, Mělnické Vtelno, Nebužely, Nosálov, Řepín, Stránka, Střemy, Vysoká (AOPK ČR, © 2022, NS MAS, © 2022).

Hlavním cílem založení byla ochrana spodních vod a jejich nadměrné čerpání, dále dopravní obslužnost, podpora cestovního ruchu a jeho rozvoje, oprava drobných památek a zlepšení dostupnosti internetové sítě. Svazek obcí je správce Vráteckou hory a provozovatel Vrátecké rozhledny, která je významným zdrojem příjmů (S.O.K, © 2022).

4.1.2 Porovnání socioekonomických dat okresu Mělník

Dle posledních aktuálních dat z czso.cz z roku 2021 lze posoudit, že okres Mělník patří se svou rozlohou 701,1 km², tj. 6,42 % rozlohy Středočeského kraje, k těm menším. Počet obcí je 69, z toho 7 se statusem města.

Z celkového počtu 1 386 824 obyvatel Středočeského kraje, připadá na Mělník 12,86 % tj. 109 354 obyvatel. Hustota obyvatel je 156 osob/km², Středočeský kraj má hustotu obyvatel 126,9, sousední okres Mladá Boleslav má však na rozlohu 1022,9 km² hustotu jen 124,7 obyv./km² a okres Praha-východ má 249,4 obyv./km² při rozloze 755,5 km². Z těchto dat vyplývá, že čím je okres blíže k Praze, tím je hustěji osídlen.

Počet žen je 55 110, což činí 50,4 % a tedy je s počtem mužů s 49,6 % dle pohlaví téměř vyrovnaný. Středočeský kraj je zastoupený ženami z 50,57 %, je tedy vyrovnaný i z tohoto hlediska. Průměrný věk obyvatel v kraji je 41,5 let, v okrese Mělník 41,7 let, což je mírně vyšší průměrný věk. Počet narozených ve Střed. kraji je 15 111 dětí, z toho na Mělnicku

1265 dětí, což představuje 1,157 % z celkového počtu obyvatel v okrese Mělník a např. v sousedním okrese Mladá Boleslav to bylo 1415 dětí, což představuje ale jen 1,109 % z celkového počtu obyvatel Mladoboleslavska. Přirozený celkový přírůstek činí +1,2 % v kraji, na Mělnicku -0,8 %, na Mladoboleslavsku -1,5 %, v okrese Praha-východ +2,3 %. Celkový přírůstek vč. přistěhovalých /vystěhovalých mění procentuální zastoupení na +10,3 % pro Středočeský kraj, +8,1 % pro okres Mělník a +6,4 % pro okres Mladá Boleslav, což je vzestupný trend.

Z pohledu trhu práce dosahuje nezaměstnanost druhého nejvyššího počtu mezi okresy Středočeského kraje 3222 osob v evidenci ÚP, tj. 11,1 % z celkového počtu uchazečů o práci. Z toho 1789 je počet žen, což činí 55,52 %, tedy převaha nad počtem mužů o +5,52 %. Nejvíce nezaměstnaných je věkové kategorii 35-44 let s 22,9 % zastoupením, což téměř odpovídá krajskému, které činí 22,4 %. V podobné procentní hladině se nachází věková skupina 45-54 let s 21,7 % a skupina 25-34 let s 18,0 %. Krajský průměr je pro skupinu 45-54 let je mírně vyšší s 22,5 % tj. +0,8 %, okres Ml. Boleslav má 19,9 % a okres Praha-východ 24,6 %, tedy + 2,9 %. Skupina 25-34 let v sousedním okrese Ml. Boleslav je 14,9 % a Praha východ 16,9 %, tj. -1,1 % oproti okresu Mělník.

Z toho podle stupně dosaženého vzdělání je nejvyšší počet zastoupený 36,2 % středním odborným bez maturity (vč. vyučení), což je oproti 36,9 % celého kraje o -0,7 % nižší a oproti sousednímu okresu Mladá Boleslav nižší o -1,5 %. Středoškolské vzdělání má na okrese Mělník 23,8 % obyvatel, vysokoškolské jen 5,2 % obyvatel, zbytek patří základnímu vzdělání (© 2022).

4.2 Socioekonomické faktory vybraných obcí

Socioekonomické faktory dle metodiky k určování regionálních disparit pomocí faktorové analýzy, kde je zohledňováno především 8 následujících faktorů, jsou díky tvrdým datům sledovány a staly se základním měřítkem socioekonomického rozvoje obcí ČR.

Jsou to: nezaměstnanost, atraktivita místa bydlení, osídlení, věková struktura, občanská vybavenost, struktura ekonomiky, udržitelný rozvoj prostředí, ekonomická aktivita. Nicméně zároveň stoupá důležitost tzv. měkkých faktorů, tj. pohled přímých aktérů života v obci jako je kvalita života, důležitost kvality prostředí, ve kterém žijí apod. (Jáč et al, 2010, s. 74-75). V empirické části jsou shrnuty podstatné informace a dostupná aktuální data. Měkké faktory budou rozebrány v otázkách anketního šetření a rozhovorů.

4.2.1 Kokořín

Obec Kokořín se nachází v okrese Mělník. Rozkládá se asi 12 km severovýchodně od Mělníka. Je centrem CHKO Kokořínsko. V obci je hlášeno k 1. 1. 2022 celkem 392 obyvatel (czso.cz, © 2022), ale v létě se obec několikrát zvětší, neboť je zde mnoho rekreačních a ubytovacích objektů. Z dokumentu Program rozvoje obce Kokořín, tj. strategického konceptu na 2019-2029 (dále jen PROK) lze vyčíst, že se obec skládá z 6 -ti částí - Kokořín, Kokořínský důl, Březinka, Janova Ves, Šemanovice a Truskavna na celkové rozloze 16,41 km². V obci Kokořín se nachází zámek, který je však v soukromém vlastnictví a je využíván jako penzion. Více známý je nedaleký hrad Kokořín, který v 19. století byl jen zříceninou, která okouzlovala romantické umělce – K. H. Máchu, J. Navrátila, A. Mánese a mnoho dalších. Za minulého režimu byl hrad státní, dnes je opět v rukou dědiců posledních majitelů rodu Špačků, kteří hrad koupili v roce 1984, opravili a zpřístupnili veřejnosti.

Demografická situace je zachycena od roku 1910, kdy žilo v obci přes 1000 obyvatel, po 2. světové válce počet výrazně klesl. Od té doby stále klesal až do 80. let 20. stol. Průměrný věk v obci Kokořín je k 1.1.2022 44,2 let (czso.cz, © 2022). Obec patří k nejbezpečnějším obcím na Mělnicku, fungují zde spolky např. Myslivecké sdružení Kokořín a dobrovolní hasiči. Obec podporuje fotbalový klub. V obci působí několik podnikatelských subjektů, klíčové jsou Zemědělské družstvo Kokořín, VAKO s.r.o., společnost na nákladní dopravu, penziony, hotely, autokemp v Kokořínském dole. V obci je vodovodní síť, ale chybí kanalizace a topení je zajišťováno tuhými palivy, popř. alternativními zdroji (solární panely, tepelná čerpadla). Dopravní obslužnost zajišťuje SOK směrem Mšeno a Mělník. V obci není doposud zajištěn Domov pro seniory ani obdobné zařízení. Dále zde není žádná mateřská ani základní škola, toto je zajištěno v nedaleké obci Vysoká. V obci se nachází kromě obecního úřadu se službou Czechpoint, knihovna a pošta (PROK, © 2019).

V tab. č. 1 vývoje počtu obyvatel v této odlehlejší oblasti jsou zajímavá data, neboť ukazuje, že i méně dostupné lokality, jsou pro někoho atraktivní. V roce 2011 a 2012 je zaznamenán větší počet přistěhovalých v roce 2011 + 5,6 % a 2012 + 4,6 % a vystěhovalých v roce 2011 s podílem -3,9 % a 2012 s podílem -3 %, větší počet vystěhovalých je zaznamenán též v roce 2017 s podílem -5,6 %. Počty přirozeného přírůstku jsou na nule či v plusových hodnotách, z čehož vyplývá omlazení komunity.

Celkový součet celkového přírůstku v letech 2011-2021 je +25 obyvatel, tj. nárůst o + 6,95 %.

Tabulka č. 1 Vývoj počtu obyv. obce Kokořín 2011-2021

Počet obyv.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stav k 1.1.	360	366	374	370	377	369	373	368	366	368	385
Narození	2	4	7	6	4	5	7	4	6	5	5
Zemřelí	2	2	6	1	4	2	6	2	6	1	7
Přiroz. přírůstek	-	2	1	5	-	3	1	2	-	4	-2
Přistěhovalí	20	17	8	9	4	13	15	10	9	17	16
Vystěhovalí	14	11	13	7	12	12	21	14	7	11	7
Přir.migr.přírůstek	6	6	-5	2	-8	1	-7	-4	2	6	9
Přírůstek celkový	6	8	-4	7	-8	4	-5	-2	2	10	7

Zdroj: Vlastní zpracování, czso.cz (2022)

4.2.2 Liblice

Obec Liblice se nachází asi 10 km východně od Mělníka a vede přes ní páteřní komunikace I/16 Mělník-Mladá Boleslav. V obci žije k 1. 1. 2022 483 obyvatel, katastrální území čítá cca 892 ha, z toho zhruba 53 % tvoří orná půda, necelých 32 % lesy. První zmínka o obci pochází již z 13. stol. a je spjata se jménem Václava z Liblic. V obci byl koncem 17. stol. vystavěn barokní zámek Arnoštem Pachtou z Rájova, v 1. pol. 19. stol. jej získal hrabě Deym, poté rod Valdštejnů a nakonec Thun - Hohenstein. Po roce 1945 připadl státu, od roku 1952 dodnes patří Československé akademii věd a po rozsáhlé rekonstrukci, která byla dokončena r. 2007, slouží jako multifunkční a kongresové centrum.

Dle PROL je demografická situace od začátku nového milénia poměrně stabilní posledních 10 let, významně k ní přispívá dobrá dopravní obslužnost, možnost zaměstnání ve velkém podniku Vitana Byšice, který je v docházkové vzdálenosti cca 1 km ve vedlejší obci, Zemědělské družstvu nebo v již zmíněném zámku Liblice. Přesto většina aktivních obyvatel dojíždí za prací do větších měst. V obci působí Sbor dobrovolných hasičů, Český svaz včelařů a Selesiánské hnutí, které má za poslání organizaci a výchovu mládeže a dětí, převážně ve volném čase. Obec je plynofikována a je zde společná ČOV se sousední obcí Byšice. V obci se nachází pouze mateřská škola, ostatní služby typu praktický lékař, základní škola, pošta se nachází v sousedních Byšicích (Obcepro.cz, © 2016)

Tabulka č. 2 Vývoj počtu obyvatel Liblice 2011-2021

Počet obyv.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stav k 1.1.	493	486	491	496	491	492	492	483	490	495	486
Narození	5	5	6	7	5	5	1	6	4	5	4
Zemřelí	7	3	4	5	7	3	4	6	4	4	5
Přiroz. přírůstek	-2	2	2	2	-2	2	-3	-	-	1	-1
Přistěhovalí	22	16	12	18	10	3	10	15	22	8	14
Vystěhovalí	27	13	9	25	7	5	16	8	17	11	16
Přir.migr.přírůstek	-5	3	3	-7	3	-2	-6	7	5	-3	-2
Přírůstek celkový	-7	5	5	-5	1	-	-9	7	5	-2	-3

Zdroj: Vlastní zpracování, czso.cz (2022)

Z tabulky č. 2 z časové řady o vývoji počtu obyvatel v obci Liblice je patrné, že má díky celkovému přírůstku za roky 2011-2021 v počtu -3, mírně klesající tendenci, což je díky strategické poloze na silnici č. I/16 a možnosti blízkého zaměstnaní, zajímavé. Nejvýraznější počty v celkovém přírůstku, tady konkrétně úbytku, jsou v roce 2011 -7, tj. 1,42 % osob, což je způsobeno vyšším počtem vystěhovalých -5, tj. 1 %, v roce 2017 pak přirozeným migračním přírůstkem -6, tj. 1,22 % a počtem zemřelých + 4, celkově tedy -1,83 %. Počty narozených a zemřelých jsou v celé řadě téměř vyrovnané, což ukazuje na dobré věkové rozložení obyvatel. Celkový počet osob v časové řadě ukazuje na mírný úbytek -10 obyv., tj. 2,07 %, což je mírně vyšší než trend Mělníku, kde byl sledován úbytek o -129 obyv. za stejné období, tj. -0,66 % obyvatel.

Z vývoje počtu uchazečů o práci lze zjistit v roce 2021 celkem 17 osob, tj. 3,52 % (3 osoby OZP), z toho 9 mužů a 8 žen, nejvíce ve věkové kategorii 50+ v počtu 8 osob. Z toho 8 osob se základním vzděláním, 5 s vyučením a 3 s maturitou. Počet dosažitelných uchazečů o práci bylo celkem 16 ve vyrovnaném poměru mužů a žen. Podíl nezaměstnaných osob z dosažitelných uchazečů činil 3,3 %.

4.2.3 Lobeč

Obec Lobeč se nachází cca 20 km severovýchodně od Mělníka, nedaleko města Mšeno na rozloze 349 ha. Žije zde k 1. 1. 2022 celkem 162 obyvatel. Obec patří k menším, přesto se zde nachází mnoho zajímavých staveb, je obklopena neporušenou přírodou plnou lesů a zemědělské půdy včetně luk a sadů. Z historie máme první zmínku již ze 13. stol. a Lobeč patřila k služebným statkům hradu Bezděz, ale nálezy z okolí potvrzují osídlení již z doby

střední doby kamenné. Nachází se zde vesnická památková zóna a několik lokalit s archeologickými nálezy I. a II. kategorie (ÚAN). Na území obce se nachází zámek Lobeč, který vlastnil jako poslední ředitel Škodových závodů J. Šimonek, v roce 1948 byl znárodněn a sloužil např. jako rehabilitační léčebna psychiatrie FN Karlovo nám. v Praze. Zámek byl v roce 1991 vrácen v restituci potomkům J. Šimonka a slouží jako penzion, zámecký park je volně přístupný. Z dalších turistických zajímavostí, je hrob a muzeum E. Štorcha, známého pedagoga, malíře a archeologa, který proslul svými knihami o pravěku. Nejvýraznějším současným turistickým lákadlem je obnovený pivovar Lobeč (rekonstrukce 2007-2015), o němž je první zmínka již z roku 1586, od roku 2009 patří k technickým památkám a v roce 2013 se stal součástí evropských stezek průmyslového dědictví (ERIH). Práce na obnovu pivovaru podpořili EU fondy SZIF prostřednictvím MK, Středočeský kraj i MAS Vyhlídky. V současné době slouží pivovar jako restaurace s prodejnou, ubytováním a jsou zde pořádány pravidelné prohlídky. Za zmínku stojí ještě Cidérka Lobeč, která vyrábí bio mošty z odrůd ovoce v nedalekém okolí (Cidrebach.cz, © 2022). Dopravní obslužnost je zajišťována místně díky S.O.K., projíždí zde i bus na trase Mšeno-Mělník-Praha. V obci se nachází pošta a obecní hospoda, ostatní občanská obslužnost se nachází v nedalekém městě Mšeno, ze spolku funguje na místě TJ Sokol, myslivci se sdružují s okolními menšími obcemi, kultura je pořádána v součinnosti obce, spolku a majiteli restauračních a ubytovacích kapacit. Obec má k dispozici vodovod a kanalizaci (částečnou), chybí chodníky, které by přispěly ke zkulturnění obce a zlepšení místní dopravní infrastruktury. Zaměstnanost je částečně pokryta místními firmami Fa Šimonek, pivovar a Cidérka, ostatní dojíždí do větších měst vč. významného zaměstnavatele v regionu Škoda Auto a.s. (obec-lobec.cz, © 2020).

Z tabulky č. 3 vývoje počtu obyvatel je patrné, že v roce 2020 a 2021 je opět zvýšený počet přistěhovalých +9,4 % a +9,55 % obyvatel. Migrační přírůstek je mimo let 2011, 2012 a 2015 v kladných hodnotách. Oproti tomu přirozený přírůstek je v záporných číslech, 0 či +1, což způsobuje převaha zemřelých nad narozenými. Celkový přírůstek je +14,89 %, což je trend vzrůstajícího počtu obyvatel, oproti Mělníku, kde je úbytek obyvatel za stejné sledované období – 0,66 %. Z dat o práci v roce 2021 dle ÚP byly evidovány 3 osoby (z toho 1 ZTP), z toho 1 muž a 2 ženy. Počet dosažitelných uchazečů je shodný a podíl činí 2,97 %. Počet uchazečů o práci na okrese Mělník činí 2,95 %, Lobeč se tedy nijak nevymyká

z procentního zastoupení nízké nezaměstnanosti v okrese, přestože jde o obec na okraji okresu, méně přístupnou a bez dobrého občanského vybavení.

Tabulka č. 3 Vývoj počtu obyvatel Lobeč 2011-2021

Počet obyv.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stav k 1.1.	141	136	133	137	138	132	138	141	145	149	157
Narození	1	-	2	2	-	2	1	1	1	1	2
Zemřelí	2	2	3	2	4	2	1	-	-	1	5
Přiroz. přírůstek	-1	-2	-1	-	-4	-	-	1	1	-	-3
Přistěhovalí	2	2	9	12	3	10	8	4	5	14	15
Vystěhovalí	6	3	4	11	5	4	5	1	2	8	7
Přir.migr.přírůstek	-4	-1	5	1	-2	6	3	3	3	6	8
Přírůstek celkový	-5	-3	4	1	-6	6	3	4	4	6	5

Zdroj: Vlastní zpracování, czso.cz (2022)

4.2.4 Mělnické Vtelno

Obec Mělnické Vtelno se nachází 19 km východně od Mělníka a vede zde silnice I/16 směr Mladá Boleslav, která je vzdálena 22 km. Obec se administrativně skládá ze tří částí Mělnické Vtelno, Vysoká Libeň a Radouň, počet obyvatel k 1. 1. 2022 činil 993. Katastrální výměra činí zhruba 2630 ha, jedná se převážně o zemědělskou půdu, která je obhospodářována místním zemědělským Družstvem vlastníků se zaměřením na rostlinnou výrobu a zčásti soukromými zemědělci (fa Linhart). První zmínka o obci je již ze 12. stol. a z památek lze vypíchnout kostely – katolický skvost z roku 1260 v Radouni, katolický ve Vtelně a památkově chráněný evangelický kostel, ze kterého se stal po rekonstrukci Kulturní centrum kostel. Z dalších zajímavých objektů stojí za zmínku Pivovar Neumann, který byl uveden do provozu po rekonstrukci stávajícího objektu 2011 a kromě varny piva, restaurace, nabízí i 20 lůžek k ubytování. Po velkém propadu odlivu obyvatel po 2. svět. válce, se počet obyvatel začal pomalu zvyšovat. Věkový průměr lidí je 40,7 let, v produktivním věku 15-64 let žije v obci 660 obyvatel tj. 66,47 %, poměr pohlaví je vyvážený. Počet osob v předproduktivním věku činí 17,42 % a poproduktivním 16,11 % je téměř vyrovnaný, což je způsobeno přistěhováním mladých rodin v posledních letech. Migrační saldo mírně převyšuje přirozený přírůstek.

Díky dobré dopravní infrastruktuře je dostupnost všemi směry, to rozšiřuje šanci na lepší zaměstnanost ve větších i menších městech, např. dojezdová vzdálenost na okraj Prahy je

35 min. V obci je zavedena kanalizace částečně, vodovodní řád, obec není plynofikována, topení tuhými palivy, elektřinou a alternativními zdroji. Nyní je ve výstavbě nová modernější ČOV ve výhledu do 2024, která bude obsluhovat nejen obce Mělnického Vtelna, ale i blízké Zamachy, Chorušice a Zahájí. V obci je nově postavená hasičská stanice 2021, mateřská (též nově postavená 2021) a základní škola I. stupeň, domov s pečovatelskou službou, dům s byty pro sociální bydlení, praktický lékař, pošta, 2 koloniály, cukrárna, zahradnictví, kadeřnictví a kosmetický salon, služba Czech point na obecním úřadě a knihovna. Z 186 registrovaných podnikatelů bylo k 2019 aktivních 44,62 %, z toho nejvíce ve stavebnictví 12,45 %, dále v zemědělství 11,62 % a průmyslu celkově a maloobchodě, velkoobchodě a oprav motor. vozidel stejným dílem 10,79 % aktivních podnikatelů.

Z dat z roku 2021 vyplývá, že počet podnikatelů se zvýšil o +4. Z celkového počtu 190 je 12 subjektů podle oboru, kteří se hlásí k ubytování, pohostinství a stravování.

Bohatá je i spolková činnost, která čítá spolky Dobrovolných hasičů, myslivců, včelařů, rybářů, TJ Sokol, Život venkova, který se stará o volnočasové aktivity rodin s dětmi i seniorů, záchranná brigáda kynologů a jako největší obec v SOK, má starostka obce v gesci Vráteňskou horu a rozhlednu (melnickevtelno.cz, © 2021; czso.cz, © 2022).

V plánu je zlepšení kvality života lidí v obcích Mělnického Vtelna plánovanou přeložkou silnice č. I/16, která by snížila hluk a emise (melnickevtelno.cz, © 2021; řsd.cz, © 2021).

Tabulka č. 4 vývoje počtu obyvatel Mělnického Vtelna ukazuje rozdílné rozložení, kdy se z klesající tendence od 2011 situace mírně zlepšila v roce 2013, díky vysokému počtu 19 - ti živě narozených dětí. Poté opět začíná klesat a od roku 2018 se počet obyvatel začíná zvyšovat. Celkový počet osob v obcích Mělnického Vtelna za sledované období od roku 2011 do 2021 vzrostl + 2, 22 %. Oproti Mělníku, kde byl zaznamenán celkový úbytek – 129 obyv. za stejné období – 0,66 %, je situace mírně optimistická.

Z dat czso.cz o nezaměstnanosti je patrné, že pro rok 2021 bylo evidováno 36 uchazečů o zaměstnání, v poměru 18:18 v pohlaví, z toho 7 obyvatel jako OZP. Dle dosaženého vzdělání bylo z celkového počtu 36 osob, 18 osob se základním vzděláním, 14 osob s vyučením, 2 osoby s maturitou. Počet dosažitelných uchazečů o práci bylo celkem 33 osob, z toho 17 mužů, celkový podíl z počtu obyv. v roce 2021 byl 3, 31 %.

Tabulka č. 4 Vývoj počtu obyvatel Mělnického Vtelná 2011-2021

Počet obyv.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stav k 1.1.	971	975	984	978	953	973	972	981	993	993	1006
Narození	8	6	19	6	9	8	12	12	13	10	11
Zemřelí	11	17	17	13	12	7	11	5	7	12	16
Přiroz. přírůstek	-3	-11	2	-7	-3	1	1	7	6	-2	-5
Přistěhovalí	36	50	33	30	40	54	46	39	45	47	33
Vystěhovalí	29	30	41	48	17	56	38	34	51	23	41
Přir.migr.přírůstek	7	20	-8	-18	23	-2	8	5	-6	24	-8
Přírůstek celkový	4	9	-6	-25	20	-1	9	12	-	22	-13

Zdroj: Vlastní zpracování, czso.cz (2022)

4.2.5 Nosálov

Obec Nosálov se nachází přibližně 20 km severovýchodně od Mělníka, zasahuje do ní Ralská pahorkatina, probíhá jí východní hranice CHKO, od roku 1995 je chráněna jako vesnická památková rezervace. Obec je rozložena jihovýchodní straně Vrátecké hory. Součástí obce jsou též části Libovice a Příbohy. První zmínka o obci je z 1. pol. 14. stol. Kromě Vrátecké rozhledny je zajímavostí střed obce a tvoří unikátní soubor dřevěných chalup z přelomu 18. a 19. stol., která je památkově chráněná. Stejně jako ostatní obce v mikroregionu, i Nosálov postihl odliv obyvatel po 2. svět. válce, kdy se počet postupně snížil na polovinu, poslední roky mírně stoupá, k 1. 1. 2022 zde bylo hlášeno 188 obyvatel. Také zde převažuje přírůstek migrační před přirozeným, neboť stále více lidí si uvědomuje výhody života na vesnici v oblasti malebných lesů, polí a skal.

Největší podíl na celkovém počtu má produktivní část obyvatel 15-64 let celých 61 %, postproduktivním věku 27 % a předproduktivním věku 12 % obyvatel. Přesto je dle analýzy předpokládáno, že bude převažovat přírůstek dětí oproti seniorům, případné problémy budou řešeny dle situace. Obec je klidná a nejsou zde vyloučené lokality, jen bojuje s černými skládkami. Funguje zde Spolek myslivců. Obec nemá žádné kulturní zařízení, proto drobné akce zajišťuje správa obce. Chybí zde prodejna potravin, není zde žádné ubytovací zařízení, žádná občanská vybavenost kromě obecního úřadu. Z podnikatelských subjektů je aktivní 31 osob, z toho 22, 6 % v zemědělství, 19,4 % ve stavebnictví, 16,1 % velkoobchod a maloobchod a 12,9 % průmysl a celkem a shodně profesní a vědecké. Funguje zde několik farem, které produkují živočišnou výrobu (Perausovi, Henrietta). Fa Roubenka Stříhavka se věnuje stavbě roubených domů podle

starých postupů, Jezdeckví Libovice, autoservis a Stinka-poskytovatel služeb v oblasti zemědělství, lesnictví apod., občerstvení Mrak. Nezaměstnanost je velmi nízká, dojíždění za prací je obdobná jako u předchozích obcí, tedy do větších měst v okolí, případně do Prahy (Nosálov.cz, © 2021).

Tabulka č. 5 Vývoj počtu obyv. obce Nosálov 2011-2021

Počet obyv.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stav k 1.1.	160	163	167	167	170	184	183	181	188	183	187
Narození	1	6	1	-	3	1	1	2	1	1	1
Zemřelí	-	2	2	2	3	2	1	1	4	1	1
Přiroz. přírůstek	1	4	-1	-2	-	-1	-	1	-3	-	-
Přistěhovalí	6	6	4	10	19	2	4	11	6	4	4
Vystěhovalí	4	6	3	5	5	2	6	5	8	3	3
Přir.migr.přírůstek	2	-	1	5	14	-	-2	6	-2	1	1
Přírůstek celkový	3	4	-	3	14	-1	-2	7	-5	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování, czso.cz (2022)

Tabulka č. 5 vývoje počtu obyvatel obce Nosálov z let 2011-2021 ukazuje, že i přesto, že je obec méně dostupná hromadné dopravě a v občanské vybavenosti, je pro určitou skupinu lidí atraktivní. Z tabulky můžeme vyčíst mírně stoupající počet obyvatel, vzhledem k počtu nar. dětí, i mírně stoupající počet lidí v produktivním věku. Zcela vyjímečný je rok 2015, kdy je zaznamenán počet přistěhovalých +11,2 % obyv. Celkový přírůstek v roce 2019, který skončil na 0, ovlivnil počet zemřelých 4 obyv. Přes tyto výkyvy je patrné, že celkový přírůstek v celé časové řadě z let 2011-2021 je + 13,3 %, což je vzrůstající tendence oproti Mělníku, kde je odliv obyvatel -0,66 %.

Z tabulky počtu nezaměstnaných czso.cz v roce 2021 je patrné, že celkový podíl uchazečů o práci činil v roce 2021 v obci 2,66 %, tj. 5 osob, z toho 4 osoby dosažitelných.

4.3 Vybrané turistické cíle mikroregionu

V této kapitole budou popsány a rozebrány dle ekonomických ukazatelů nejznámější turistické cíle v mikroregionu. Autorka práce vybrala turistické cíle, kde jsou dostupná data ze statistik obcí, MAS nebo dle organizace, která je spravuje a musí povinně zveřejňovat

data snáze dosažitelné. To se také ukázalo jako zásadní, protože pokud byly osloveni soukromí vlastníci, na žádost o zpřístupnění statistiky nereagovali, což ovlivnilo i šíři této kapitoly.

4.3.1 Vrátenká rozhledna

Vrátenké rozhledna leží 508 m n. m., nachází se 6 km na severovýchod od Mšena a 17 km severovýchodně od Mělníka. Je součástí Polomených hor, což je hlavní a nejrozsáhlejší geologický okrsek Dokeské pahorkatiny. Vrátenká hora je zároveň nejvyšším bodem v okrese Mělník. Vznikla v třetihorách sopečnou činností jako nevulkanické těleso tvořené horninou trachyt, který se postupně vypreparoval z obalu druhohorních pískovců. Je součástí v CHKO Kokořínsko, v její východní části. Nadmořskou výškou se už Vrátenká hora řadí do pohorského pásma, proto se zde vyskytují některé horské rostliny. Botanici napočítali na Vrátenké hoře sedm desítek druhů významných rostlin.

Správa Vrátenké hory připadla největší obci v SOK a v roce 2022 byla správcem starostka Mělnického Vtelna a zároveň předsedkyně SOK. Z dat dostupných na stránkách SOK lze najít data o návštěvnosti a zaplacených vstupech.

Tabulka č. 6 Počet návštěvníků a tržby z prodeje vstupenek Vrátenké rozhledny

	2018	2019	2020	2021
Celkový počet prodaných vstupenek v ks	—	5543	6842	7844
Snížené vstupné v ks	—	1684	1821	2018
Celková tržba z prodeje vstupenek v Kč	120 450,-*	149 450,-	191 690,-	217 840,-

*cca, není znám přesný údaj, z výroční zprávy SOK

Zdroj: Vlastní zpracování, Sdružení obcí Kokořínska (2022)

V tabulce č. 6 jsou použity relevantní údaje z prodeje vstupenek od roku 2019, dřívější data se nepodařilo dohledat. V roce 2020 byla díky pandemii zavřena rozhledna v měsíci dubnu, listopadu a prosinci a tržba z prodeje vstupenek se opět zvýšila o +42 240 Kč, tedy nárůst o + 28,26 % oproti roku 2019. V říjnu 2019 byla provedena rekonstrukce rozhledny, kdy bylo zavřeno, přesto se tržba zvýšila o cca +29 tis. Kč, tedy o + 24.08 %.

V dalším roce 2021 byla rozhledna uzavřena opět kvůli pandemii na měsíce leden-duben a tržba se přesto opět zvýšila o +26 150 Kč, což představuje + 13,64 %.

Celkově tedy tržba od roku 2019 stoupla o + 68 390 Kč, což činí + 45,76 %. Údaje za rok 2022 se nepodařilo získat, neboť obce mají termín zveřejnění do konce března následujícího roku. Stoupající tendence v prodeji vstupenek v letech 2019-2021 tj. +2301 ks a tržby, jsou důležitým ukazatelem, že i méně atraktivní lokality mohou vzbudit zájem návštěvníků.

4.3.2 Skalní obydlí Lhotka

„Skalní obydlí ve Lhotce u Mělníka je jedním z mnoha skalních obydlí na Kokořínsku“, uvádí Regionální muzeum Mělník a spravuje ji jako svoji stálou expozici (muzeum-melnik.cz, © 2022). Pochází z poloviny 19. stol. a je nejdéle obývaným obydlím v této oblasti. Poslední majitelka zde žila až do roku 1982. Od roku 2009 je zpřístupněna veřejnosti s ukázkou původního bydlení a skromného hospodářství. V roce 2019 bylo plné vstupné za 20Kč/os., snížené vstupné pro děti od 6 -ti let, žáky, studenty, seniory za 10Kč/os. Od roku 2020 bylo stanoveno plné vstupné za 30Kč/os., snížené za 20Kč/os., rodinné vstupné (2dospělí+2děti) za 50Kč/skupinu. Skupina zdarma je pro pedagogický dozor, děti do 6 - ti let, osoby ZTP.

V době covidu bylo obydlí uzavřeno pouze 4 pracovní dny (otevřeno až od 14. 5. 2020), jinak plně otevřeno vzhledem k sezónnosti. V roce 2020 byl zaznamenán propad v prodeji lístků o – 324 ks, avšak tržba i přesto stoupla o + 13230 Kč, tj. + 26, 67 %, což mohlo být způsobeno zvýšením cen vstupného. V roce 2021 vzrostl počet prodaných vstupenek o + 1025 ks, navíc je z tabulky patrné, že vzrostla obliba rodinného vstupného s nárůstem prodeje o +47,8 %. Tržba v tomto roce stoupla o 12750 Kč, tj. + 25,7 %. V roce 2022 byl nárůst v prodeji pouze o + 249 vstupenek, tržba činila 9450 Kč, což činí nárůst jen o +15,2 % oproti nárůstu z roku 2021.

Tabulka č. 7 Počet návštěvníků a odhady tržeb z prodeje vstupenek Region. muzea Mělník

	2019	2020	2021	2022
Celkový počet prodaných vstupenek	2945	2621	3646	3895
Snížené vstupné	1514	636	621	1274
Rodinné vstupné 2+2	_____	262	502	338
Z toho zdarma	369	144	189	288
Celková tržba z prodeje vstupenek*	36 380,-	49 610,-	62 360,-	71 810,-

*odhad tržeb na základě podkladů dle ceníku vstupného z let 2019-2022

Zdroj: Vlastní zpracování, podklady Regionálním muzeum Mělník (2023)

Celkový růst v tržbách viz tab. 7, o + 35 430 Kč, tedy 97, 39 % za celkově prodaných 13 107 ks vstupenek, opět ukazuje na zvýšenou oblibu v návštěvnosti méně známých, především v době pandemie dobře přístupných památek.

4.3.3 Hrad Kokořín

Hrad Kokořín se nachází v katastru obce Kokořín, která je vzdálena 1 km severně směrem ke Kokořinskému dolu. První zmínka o hradu z PROKu a stránek hradu Kokořín je z 1. pol. 14. stol. Stal se sídlem vlastníků obce i zdejší tvrze v obci, která byla později přebudována na zámek Kokořín.

Hrad Kokořín vystřídal několik majitelů, jako byli Berkové z Dubé, Hrzánové z Harasova, Albrecht z Valdštejna. Roku 1636 ho získal generál Leopolda II. Jan Boeck. Dále se dědil v této linii až sňatkem k Svobodným pánům z Bubna. Po třicetileté válce byl hrad prohlášen za „prokletý“, byly na něm zakázány opravy, a tak pustnul. V 19. stol. pak z něj byla jen zřícenina a okouzlovala v době romantismu mnohé umělce. Po roce 1895 díky Klubu českých turistů a prezentaci na Národopisné výstavě vešel znovu do podvědomí lidí. V roce 1896 koupil zříceninu Václav Špaček, který zahájil jeho opravu a jeho syn Jan jí dokončil v roce 1918. Po roce 1950 byl v držení státu, v roce 2006 se opět vrátil do rukou potomků V. Špačka, který pokračuje v zpřístupnění hradu veřejnosti (Obeckokorin.cz, © 2022, Hrad Kokořín, © 2018–2019)¹.

¹ Pozn. Bylo požádáno emailem správce hradu o zpřístupnění statistiky návštěvnosti za období 2019-2022 dne 30. 1. 23 a opětovně 13. 2. 2023, bohužel bez odezvy

Z výroční zprávy MAS Vyhlídky za rok 2020 je patrné, že se skupina věnovala převážně poradenské činnosti ohledně žádostí o dotace apod., dále pokračovala v realizaci projektu Strategie komunitně vedeného rozvoje, které právě s dotačními tituly od A-Z souvisí, školení zaměstnanců a jiné. V roce 2021 bylo pro obce mikroregionu konkrétně organizována rekonstrukce obchodu ve Lhotce. Kromě propagace regionu podporuje projekty jako je Plán rozvoje školství, kdy pomáhá odbornou radou s administrativní činností školám a s tvorbou žádostí o konkrétní projekty (Vyhlídky.eu, © 2022).

4.4 Dopady pandemie na ekonomiku ve srovnání ČR a kraje

Z makroekonomických dat pro ČR v tab. 8 lze porovnat údaje z let 2016-2022, kdy největší růst v HDP v % bylo v roce 2017 + 5,2 p. b., největší pokles v prvním roce zasaženým pandemickou krizí 2020 o – 5,5 p. b. Průměrná roční míra inflace naopak stále stoupala od roku 2016 v průměru o + 0,62 p. b., zatímco rok 2022, kdy doznívala pandemická opatření a navazovala energetická krize, přinesla rekordní průměrnou roční míru inflace + 15,1 p. b., což je o +12,5 % bodu více, než průměr z předchozích let. Oproti tomu obecná míra nezaměstnanosti se stále udržuje na nízké hladině v průměru okolo 2,75 %, včetně velmi malého rozdílu mezi roky 2020-2021 +0,2 % nárůstu nezaměstnanosti.

Středočeský kraj se řadí v ekonomické výkonnosti na přední místa v regionálním srovnávání, nejčastěji za Prahu, od roku 2014 pravidelně. Regionální HDP v kraji vzrostl v roce 2021 meziročně o + 3 %, v celé ČR to bylo + 3,6 %. HPH ve Středočeském kraji v 2021 činila podíl + 11,3 % na celorepublikové hodnotě.

Tabulka č. 8 Vybrané makroekonomické ukazatele (data k 1. 2. 2023)

Ukazatel / rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Meziroční růst/pokles HDP v %	2,5	5,2	3,2	3,0	-5,5	3,5	
Prům. roční míra inflace v %	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,8	15,1
Meziroční růst/pokles reálné mzdy v %	3,7	4,2	5,9	5,0	1,4	1,0 *	
Obecná míra nezaměst. v %	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	2,8	
Saldo běž.účtu pl. bilance k HDP v %	1,8	1,5	0,4	0,3	2,0	-0,8	
Saldo hospodaření sektoru vlád. institucí k HDP v %	0,7	1,5	0,9	0,3	-5,8	-5,1	

* předběžný údaj

Zdroj: Vlastní zpracování, czso.cz (2022)

Podle odvětví měla HPH nadprůměrné hodnoty v odvětví průmyslu oproti ČR +9,1 %, odvětví obchod, doprava, ubytování a pohostinství s 21, 2 %, oproti ČR +3, 3 %, v oblasti činnosti nemovitostí oproti ČR +1,6 %, oblast zemědělství, lesnictví a rybnářství + 0,4 % oproti celé ČR. Podprůměrné hodnoty bylo v kraji oproti celé ČR v odvětví stavebnictví – 0,8 %, veřejná správa, vzdělání, zdravotní a komunikační činnosti -3,4 %, dále informační a komunikační činnosti – 5,3 % (czso.cz, 2023).

4.5 Dopady pandemie na cestovní ruch

Dle czso.cz cestovní ruch v ČR na národní úrovni v roce 2020 reprezentoval 1,45 % HDP (75,4 mld. Kč) a zaměstnával 222 tis. osob. Ve Středočeském kraji (NUTS III) to bylo 21 196 osob, v roce 2019 to však bylo 22 051 osob, tedy propad o –3,87 % osob. Na celkové zaměstnanosti ČR se kraj v roce 2020 podílel 9,5 %, oproti roku 2019 s 9,2 % podílem, tedy nárůst + 0,3 %. Celkově je podíl v tomto odvětví v roce 2020 nejvyšší, v letech 2010-2019 se pohyboval od 9,0-9,4 %. To mohlo být způsobeno náběrem pracovníků, kteří zajišťovali rozvoz jídel, neboť provozovny byly často uzavřeny, některé měly v provozu tzv. okénka. Podíl na HPH cestovního ruchu ve Středočeském kraji tvořil v roce 2020 podíl 3,5 % sumou 8 250 mil. Kč. Oproti roku 2019, kdy tato suma činila 13 317 mil. Kč, se jedná o propad – 38 %.

Na celkové HPH v roce 2020 v ČR se Středočeský kraj podílel 10,9 %.

Český statistický úřad shrnuje, že se v roce 2020 meziročně snížil počet hostů o - 41,6 % a počet přenocování o - 33,0 % (např. v roce 2018 Středočeský kraj navštívilo 265 247 hostů, z toho nerezidentů 55 350 osob, průměrný počet přenocování činil 2,8 noci). Počet nocí má od roku 2012 sestupnou tendenci, kdy byl prům. počet 3,2 noci. V roce 2020 se v tomto segmentu cestovního ruchu naplno projevila omezení cestování a zákaz shromažďování osob, který způsobil propad a okres Mělník vykazoval propad v roce 2020, kdy okres navštívilo 40 167 hostů oproti roku 2019, kdy to bylo 66 846 osob, tj. o téměř 40 %, což kopíruje krajské statistiky. V roce 2021 opět stoupl počet návštěvníků na 52 862 hostů, tj. nárůst oproti předešlému roku o + 31,6 %. Průměrný počet nocí naopak stoupl z 2,1 přenocování o +0,2 na 2,3 a to i v roce 2021.

V roce 2021 bylo na okrese Mělník evidováno 55 ubytovacích zařízení, s 2 798 lůžky a 410 místy pro stany a karavany, tj. o + 5 HUZ oproti roku 2020, o - 149 lůžek a o + 40 míst pro stany a karavany a oproti roku 2019 tedy před pandemií je to dokonce nárůst o +10 HUZ, počet lůžek se zvýšil o +362 a počet míst pro stany a karavany zůstal stejný jako 2020. V obcích mikroregionu Kokořínska bylo v roce 2019 12 HUZ, z toho v katastru obce Kokořín 7 s 69 pokoji a 224 lůžky, v roce 2020 skončilo HUZ v Hostíně, naopak přibýlo ve Lhotce, takže počet v tomto roce je totožný, Kokořín vykázal nabídku 70 pokojů, tj. +1 a klesl počet lůžek - 4 na 220. V roce 2021 zůstal stav totožný s rokem 2020. Ze zprávy o čtvrtém čtvrtletí 2022 se celkový počet ubytovaných hostů v HUZ meziročně zvýšil o + 42,7 % a počet přenocování vzrostl o + 32,9 %, což bylo způsobeno ustupující pandemií a uvolněním restrikcí v ČR i zahraničí z jara 2022, což mělo pozitivní dopad na příliv zahraničních hostů, stejně jako českých turistů, kteří zároveň čerpali dlouho odkládané pobyty. Za celý rok 2022 HUZ vykázala zvýšení počtu příjezdů i přenocování. Hostů se ubytovalo +70,9 % a v HUZ strávili celkem 50,6 milionu nocí, tj. +58,6 % za celý rok 2022 oproti 2021. Na předcovidová data se zatím návštěvnost nedostala, přestože stoupá (czso.cz, 2022).

5 Zhodnocení výsledků

Vyhodnocení primárního sběru dat z výzkumu vlivu dopadu pandemie a s ní spojené krize v mikroregionu Kokořínsko, byl zrealizován v lednu a únoru 2023, na základě online ankety, prostřednictvím dotazníků, distribuovaných na sociální síť Facebook a rozeslaných emailem a jejich zpracování. Z celkových 162 respondentů, bylo 68 % žen, 31 % mužů a 1 % respondentů uvedlo jiné pohlaví. Stejný počet respondentů byl vztažen na otázky na cestovní ruch. Na socioekonomické otázky a specifické otázky o mikroregionu Kokořínsko odpovědělo celkem 110 respondentů, ze kterých bylo 72 % žen, 27 % mužů, 1% tvořilo jiné pohlaví. Přestože nebyl naplněn reprezentativní vzorek, byl proveden pokus sestavit z odpovědí socioekonomickou analýzu na základě získaných dat a těžiště bude přesunuto na rozhovory se subjekty ze všech oblastí života v obcích mikroregionu. Sestavení dotazníku bylo inspirováno výzkumem pro Svaz měst a obcí (Sýkora, 2017) a metodikou Vojtíška (2012).

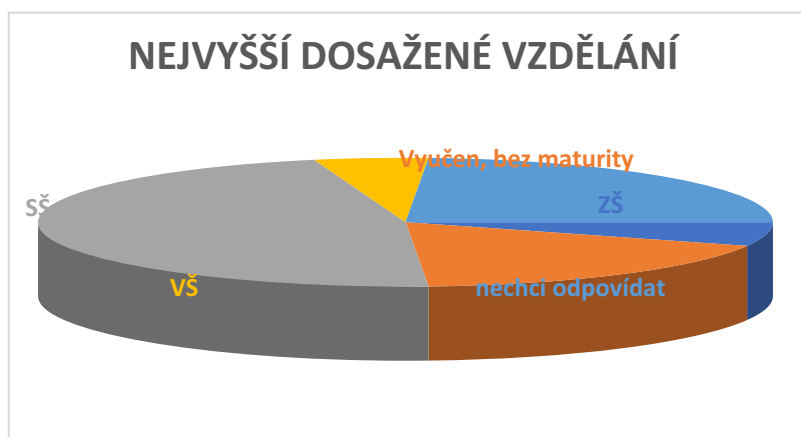
5.1 Anketa

Anketa formou dotazníku byla distribuována online na sociální síť na místní a regionální skupiny (některé emailem) jako forma kvantitativního výzkumu, metodou šetření na www.click4survey.cz a byla spuštěna konkrétně s adresou <https://app.click4survey.cz/surveys/design/?sid=54027> od 28. 1. a ukončena byla dne 12. 2. 2023. Dotazník obsahoval 15 otázek. Otázky č. 1-4, 6-10,12,13 jsou uzavřené, z toho otázka č. 13 má alternativy odpovědí, otázky č. 5,11,15 jsou polouzavřené a otázka č. 14 je otevřená. Byl rozčleněn do tří částí, kdy první část 1-5 tvořila otázky na obecná socioekonomická data typu věk, pohlaví, zaměstnání, status atd., druhá část 6-8 tvořila otázky na návštěvu mikroregionu Kokořínska z pohledu turismu a poslední část 9 a dále na život v obcích mikroregionu Kokořínsko pro trvalé a druhé bydlení. Všem respondentům byla položena v závěru ankety stejná otevřená otázka na jejich osobní zkušenost s vlivem pandemie covidu na jejich život.

V grafu č. 1 je zobrazeno procentuální zastoupení respondentů dle dosaženého vzdělání z celkového počtu 160, kdy 46 % respondentů uvedlo středoškolské s maturitou, 18 % respondentů uvedlo vyučení nebo střední bez maturity, 6 % respondentů vysokoškolské vzdělání a 4 % uvedli základní vzdělání. Překvapivých 26 % respondentů nechtělo na tuto otázku odpovědět.

Graf č. 1 Procentuální zastoupení respondentů dle vzdělání

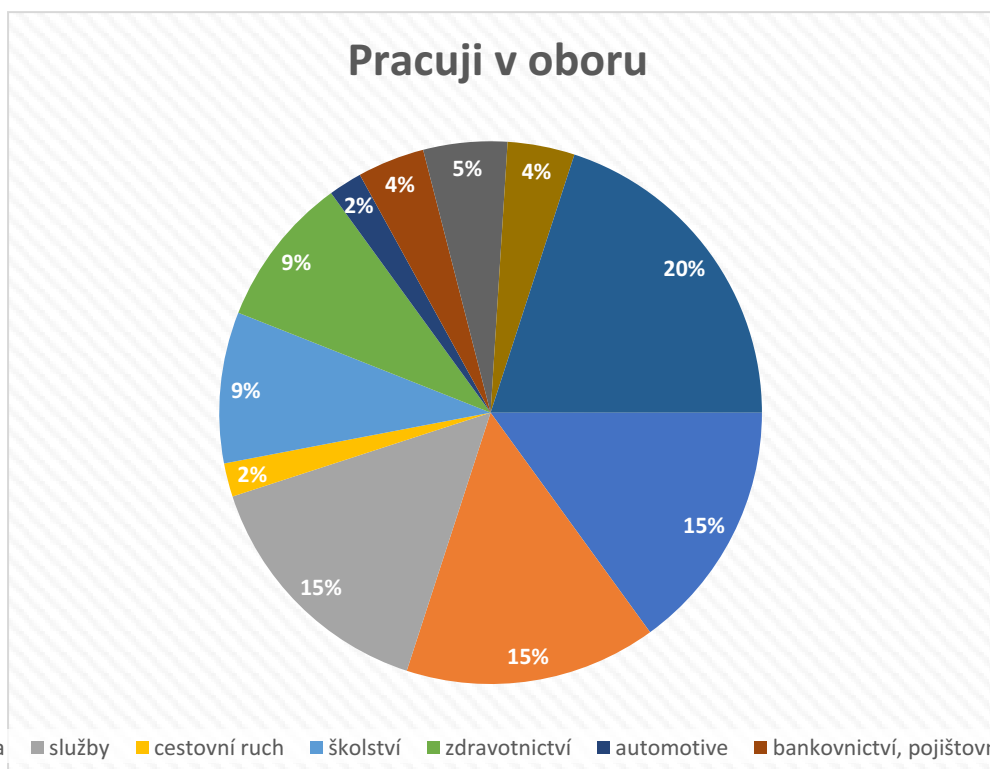
Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku *výše měsíčního příjmu* odpovědělo 162 respondentů, kdy 26 % uvedlo příjem do 20 tis. Kč, 20-35 tis. uvedlo Kč 48 %, 16 % svůj příjem řadí mezi 35-45 tis. Kč a 10 % respondentů uvádí příjem vyšší než 45 tis. Kč. Průměrná mzda ve Středočeském kraji v roce 2021 činila 36 668 Kč, celá ČR měla hrubou průměrnou mzdu o 1235 Kč vyšší, ve srovnání tedy měl kraj o -3,37 % méně. Do průměru kraje by tedy patřilo celkem 26 % respondentů.

Oproti tomu zaměstnanci v odvětví ubytování, stravování a pohostinství mají dlouhodobě nízké mzdy, dle údajů czso.cz v roce 2020 činila hrubá průměrná mzda 20 296 Kč a v roce 2021 činil průměr 21 640 Kč, což je nárůst o + 6,62 %. V anketě se vyslovili 3 respondenti, kteří pracují v tomto segmentu, kteří potvrdili svůj příjem v rozmezí od 20-35 tis. Kč.

Je možné, že i díky pandemii ocenili zaměstnavatelé v tomto segmentu své zaměstnance, ve snaze udržet je na pracovních pozicích, což by odpovídalo i růstu v roce 2022, kdy ve 3. kvartálu vzrostla mzda na 23 134 Kč, tedy o dalších + 6,9 %.

Graf č. 2 Procentuální zastoupení respondentů dle druhu zaměstnání

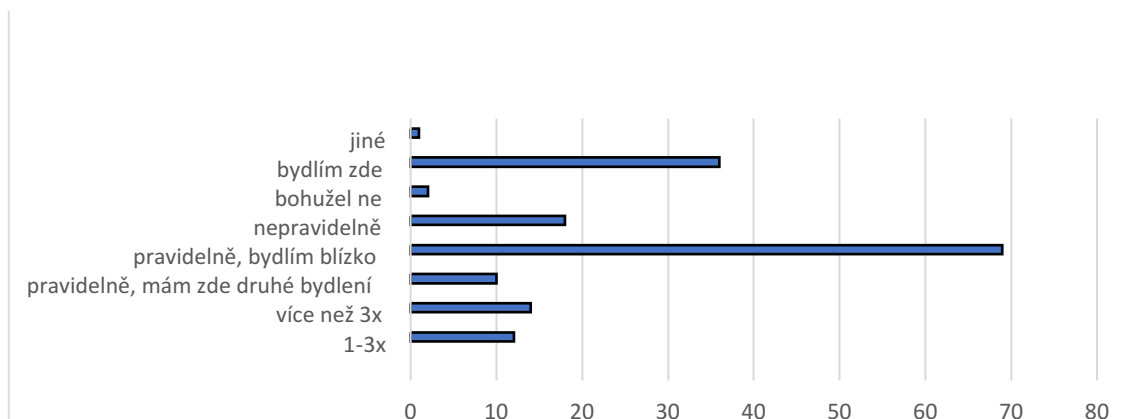
Zdroj: vlastní zpracování

Větší podíl s 15 -ti % z celkově dotázaných má *mmt nepracuji*, ke kterým se však zařadili dle odpovědí studenti, ženy na mateřské a rodičovské dovolené a důchodci. Data z okresu Mělník za rok 2022 ukazují průměrnou nezaměstnanost 4,2 %, podíl respondentů z dotazníku o + 2,4 % vyšší, avšak je nutné zohlednit právě vyšší počet zmíněných skupin.

Otázka č. 6-8 byla zaměřena z pohledu cestovního ruchu. Respondenti byli osloveni s otázkami na frekvenci návštěvnosti, délku pobytu a průměrně utracenou částku.

Na otázku „Navštívili jste v posledních 5 -ti letech Mělnicko-Kokořínsko?“ byla nejčastěji zastoupena odpověď viz graf č. 3 *pravidelně, bydlím blízko*, odpovědělo 43% respondentů z celkového počtu 69. Další nejčastější odpověď byla, že zde lidé bydlí s podílem 22 %.

Graf č. 3 Počet návštěv v mikroregionu ve posledních 5-ti letech

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku „Navštívili jste v posledních 5 -ti letech Mělnicko-Kokořínsko?“ byla nejčteněji zastoupena odpověď viz graf č. 3 *pravidelně, bydlím blízko*, odpovědělo 69 respondentů, tj. 43% zastoupením z celkového počtu. Další nejčtenější odpověď potvrdila, že zde lidé bydlí s podílem 22 %.

Tabulka č. 9 Délka pobytu a průměrně utracená částka v Kč

Jak dlouhý byl váš pobyt?		
Možnosti	Počet odpovědí	Podíl
jednodenní výlet	98	62 %
≤ týden	9	6 %
více než týden	52	33 %
Průměrně utracená částka v Kč		
Možnosti	Počet odpovědí	Podíl
0-1000	111	72 %
1001-3000	22	14 %
3001-5000	4	3 %
5001 a více	17	11 %

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce č. 9 jsou rozděleny otázky o délce pobytu a průměrně utracené částky vyjádřeného absolutní četností a podílu. Z celkového počtu 159 odpovědí, bylo nejvíce návštěv v mikroregionu s počtem odpovědí 98, tj. 62 % na jednodenním výletě, dále pak druhou nejčetnější odpovědí byl uveden pobyt delší než 1 týden s 33 % podílem s počtem odpovědí 52. V tabulce č. 9 průměrně utracených částek je nejčetnější odpovědí do 1000 Kč v celkovém zastoupení 72 %, že respondenti nejčastěji navštívili v posledních 5 -ti letech region Mělnicko-Kokořínsko na jednodenní výlet a utratili do 1000 Kč.

Otázka č. 9-15 byla zaměřena na obyvatele obcí mikroregionu Kokořínsko, byly jim položeny otázky s možností více odpovědí, popř. se mohli vyjádřit vlastním názorem.

Tabulka č. 10 Jak dlouho žijete v některé z obcí v mikroregionu Kokořínsko?

	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Méně než 3 roky	9	10
3-5 let	2	2
6-10 let	13	14
11-20 let	12	13
více než 20 let	27	30
v obci trvale nežijí	28	31
Suma Σ	91	100

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku „*Jak dlouho žijete v některé z obcí mikroregionu Kokořínsko?*“ viz tabulka č. 10 je patrné, že 43 % žije v mikroregionu více než 10 let, zatímco 31 % respondentů uvedlo, že v obcích trvale nežijí a pouze 10 % respondentů v obcích mikroregionu žije méně než 3 roky.

Na otázku „*Jaké problémy vnímáte jako nejzávažnější pro rozvoj obcí mikroregionu Kokořínsko?*“, odpovědělo celkem 74 respondentů. Nejvyšší četnost zaznamenaly tyto problémy: Kvalitní dopravní spojení s 32 % odpovědí, nedostatek pracovních míst s 22 % podílem a s 11 % dostupnost všech stupňů ve školském systému. Dalšími významnou četností byla s 8 % stárnutí obyvatel a se 7 % podílem skončila základní občanská

vybavenost. V otázce jiné byla rozepsána s četností pouze 1 odpověď, tj. kombinace všech tří nejvíce uváděných problémů. Nejméně četností získali odpovědi nedostupnost zdravotnictví a péče o seniory, což může být způsobeno věkovým složením respondentů.

Na otázku „*Proč žijete v mikroregionu Kokořínsko?*“, odpovědělo celkem 73 respondentů a s 41% podílem uváděli, že zde žije moje rodina, dále s 26 % podílem získala krásná příroda, 14 % klid a 12 % výhodná koupě nemovitosti.

Na otázku „*Jaké aktivity v rámci obcí mikroregionu považujete za nejdůležitější?*“, odpovídali respondenti na 5 předem vybraných možností a 1 jiné (uvedte jaké). Z odpovědí lze usuzovat, že lidé nejvíce preferují v obci celkově dobrou občanskou vybavenost s 42 % podílem odpovědí, dobrou dostupnost dopravy s 39 % a stejně procentuální podíl s 39 % stojí o dobré sousedské vztahy.

Na otázku „*spokojenosti se životem v mikroregionu*“, uvedených pro přehlednost v tabulce č. 11, v mikroregionu Kokořínsko 80 % respondentů uvedlo, že jsou spokojeni. Otázka, zda se respondenti plánují odstěhovat v příštích 5 -ti letech, uvedlo 67 % respondentů, že neplánují, 21 % však uvedlo, že ano, což by odpovídalo zvýšené fluktuaci dle typologie regionů Perlína a zjištěných dat z některých vybraných obcí. Spokojenost se svou prací uvedlo 64 % respondentů. Na otázku spokojenosti se službami v obci odpovědělo kladně 45 % respondentů, pouze 15 % je nespokojených. S finanční situací je překvapivě spokojených 52 % respondentů, nespokojených je 22 %.

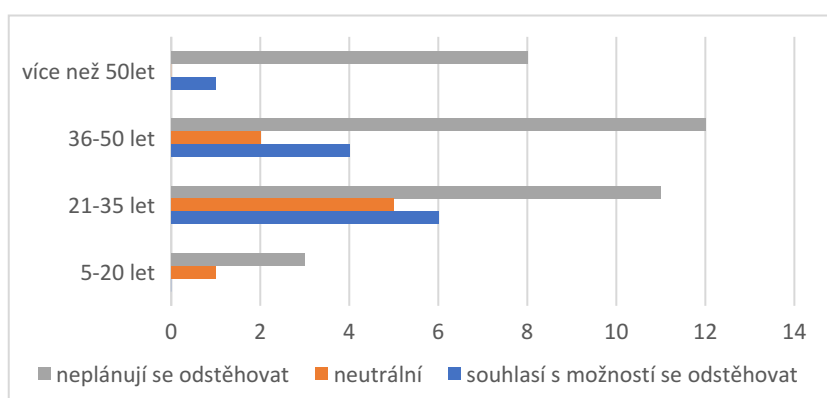
Tabulka č. 11 Spokojenost se životem v mikroregionu Kokořínsko

	Zcela souhlasím	Souhlasím	Ani souhlasím, ani nesouhlasím	Nesouhlasím	Zcela nesouhlasím	Suma Σ
Jsem spokojen/a s životem na Kokořínsku	26	32	14	-	-	72
V příštích 5 -ti letech se neplánuji odstěhovat	25	9	8	2	9	53
Jsem spokojen/a se svou prací	16	18	15	4	-	53
Jsem spokojen/a se službami v obci	8	16	21	5	3	53
Jsem spokojen/a se svou finanční situací	10	18	14	7	5	54

Zdroj: vlastní zpracování

Z anketní otázky č. 2 věkové složení a 10 z otázky, že se neplánují v příštích 5 letech odstěhovat, byl vytvořen graf č. 4 dle věkových skupin.

Graf č. 4 Věkové skupiny a postoj k otázce se v příštích 5 -ti letech neodstěhovat

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku postoje, že se neplánují odstěhovat do 5 ti let, odpovídala nejčetněji věková skupina mužů a žen 36-50 let s podílem 6,36 %, dále věková skupina 21-35 let s podílem 5,83 %. To může být ovlivněno tím, že tyto skupiny dohromady činí 74 % z celého počtu,

kteří vyplnili dotazník. Zajímavá je odpověď nejmladší věkové skupiny, kdy se 3 mladých lidí ze 4, neplánují stěhovat a 1 dotazovaný má neutrální postoj.

Z anketní otázky č. 10 a 11 byla vybrána ke zkoumání závislosti délky bydlení v obcích a spokojenost se službami v obci.

Pro zkoumání bylo použito uspořádání do asociační tabulky 2x2, neboť předběžné výpočty v kontingenční tabulce 2x3 ukázaly nevhodnost, protože více než 1 očekávaná četnost byla < 5 . V tabulce č. 12 jsou sloučeny buňky souhlasím se zcela souhlasím a nesouhlasím se zcela nesouhlasím.

Jako postup pro testování nulové hypotézy, že mezi sledovanými znaky neexistuje závislost, se používá Chí kvadrát test nezávislosti nebo Fisherův faktoriálový test.

Pravidla jsou pro rozsah souboru n , kdy $n > 40$, použije se Chí kvadrát test. Je-li rozsah souboru $20 < n < 40$, je nutné vypočítat očekávané četnosti, je-li některá z nich pod 5, použijeme Fisherův fakt. test. Pokud hodnota pod 5 není, použijeme Chí kvadrát test. Je-li rozsah $n < 20$, použijeme Fis. fakt. test. Podkladové tabulky byly vytvořeny z odpovědí v anketě v MS Office Excel 2016, pro výpočty byly použity standartní vzorce pro výpočet asociační tabulky.

Tabulka č. 12 Asociační tabulka s absol. a očekávanými četnostmi

Spokojenost se službami v obci	Délka bydlení v obcích mikroregionu		Celkem
	<10 let	> 10 let	
Spokojenost	8	15	23
Nespokojenost	6	2	8
Suma	14	17	n=31

	Očekávané četnosti		
	10, 3871	3, 6129	
	12, 6129	4, 3871	

Zdroj: vlastní zpracování

Dvě z očekávaných četností jsou < 5 , použijeme Fisherův faktoriálový test

H0: neexistuje závislost mezi spokojeností a délkou bydlení v obci $p \geq 0,05$

H1: existuje závislost mezi spokojeností a délkou bydlení v obci $p \leq 0,05$

Hladina významnosti $\alpha=0,05$

$$p = \frac{a+b!c+d!a+c!b+d}{n!a!b!c!d!} = \frac{8+15!6+2!8+6!15+2!}{31!8!6!15!2!} = 0,0518$$

$p > 0,05$

H_0 nezamítáme.

Na hladině významnosti alfa se neprokázalo, že existuje závislost mezi délkou bydlení v mikroregionu a spokojeností se službami v obci.

Na otevřenou přímou otázku „*Jak se vás dotkla osobně pandemie?*“, v anketě odpovídalo celkem 101 respondentů slovně, bez omezení počtu slov.

Negativní postoje byly s významnější četností - zdravotně s četností 6, finančně s četností 4, další odpovědi s četností 1-2 byly zmiňovány: „*Byla jsem bez práce*“. „*Hodně*“. „*Hodně, jsem restaurátér*“. „*Méně kamarádů, zavřená škola*“. „*Musela jsem zůstat v nevyhovující práci*“. „*Narušená imunita*“. „*Negativně ovlivnila můj porod, bez možnosti přítomnosti manžela*“. „*Nemohl jsem navštívit posilovnu*“. „*Nezvládám kontakt s lidmi*“. „*Omezení koníčků, kontaktu s lidmi a přáteli*“. „*Omezení vstupů, zdražením materiálů a potravin*“. „*Oddálila rekonstrukci trvalého bydlení v mikroregionu*“. „*Vzdělání dětí online byla bída*“. „*Smrtí*“. „*Zavření škol a školek pro nás byla hrůza*“. „*Ztráta zaměstnání*“.

Uprostřed spektra se nacházeli neutrální odpovědi: „*Nijak*“ nebo „*nedotkla*“ s četností 27, obdobné odpovědi „*nijak výrazně*“, „*víceméně nijak*“, „*nijak zásadně*“, „*moc ne*“, „*ne*“ s četností 11, dále s četností 1-2: „*Minimálně*“, „*Moc ne*“ apod.

Pouze jediná odpověď byla skutečně pozitivní od ženy (21-35 let): „*Díky covidu mám báječného muže*.“

5.2 Polostrukturované rozhovory

Polostrukturované rozhovory jako kvalitativní výzkum, byly vedeny v oblasti spokojenosti žití převážně podnikatelů, zástupce samosprávy a obyvatel v mikroregionu v době před pandemií, během ní a poté. Rozhovory byly vedeny napříč spektrem subjektů, které mikroregion spravují, podnikají a žijí v něm. Respondenti byli osloveni a rozhovory proběhly a byly zpracovány v únoru 2023.

Autorka práce byla v průběhu realizace a vedení rozhovorů, celkově zaskočena neochotou sdílet informace, což ovlivnilo počet a výběr dotazovaných subjektů. Rozhovory byly vedeny neformálně se souhlasem k jejich zveřejnění. Rozhovor se skládá ze 3. základních otázek, k jedné jsou ještě 2 doplňující. Pro splnění cíle byly položeny otázky, týkající situací před pandemií, během ní a jak se respondenti s nastalou situací vyrovnaly, tedy vlivu pandemie na jejich pracovní i osobní rovinu.

Na otázky odpovídalo 7 respondentů, přičemž Respondent 1 jsou manželé a doplňují se navzájem. Všichni účastníci rozhovorů v obcích mikroregionu trvale bydlí.

Respondent 1: manželé provozující cukrárnu a prodej zmrzliny, Vlasta a Václav, oba 67 let

Respondent 2: podnikatel, ubytování a restaurace, Jaroslav, 52 let

Respondent 3: majitel a provozovatel hospody, Luboš, 56 let

Respondent 4: osvědčený vedlejší poměr, kadeřnice, Aneta, 33 let

Respondent 5: zaměstnanec, zastupitel obce, 41 let

Respondent 6: poštovní doručovatelka, Hana, 47 let

Respondent 7: student, Matěj, 19 let

Výzkumná otázka č. 1: Jaká byla situace před covidem?

Z odpovědí respondentů je patrné, že před pandemií covid neměli problémy se svými socioekonomickými podmínkami v podnikání ani jako zástupci samosprávy „*Provozujeme cukrárnu, protože jsme si chtěli přivydělat k důchodu a baví nás práce mezi lidmi. Necítím se na to být doma a nic nedělat*“, říká Vlasta (67) a dodává, „*jsem ráda za kontakt s nimi*“. Další zmiňuje záměr ještě před covidem rekonstrukci bývalého mlýna a provozovat zde restauraci a pronájem apartmánů a popisuje: „*Začali bychom pravděpodobně dříve, ale dlouho jsme čekali na povolení od úřadů k rekonstrukci*“, odpovídá Jaroslav (52). „*Kvůli hospodě jsem odešel před covidem ze zaměstnání, hospoda mě krásně uživila*“, shrnuje Luboš (56), který také necítil žádné ekonomické tlaky. Josef (43) ho doplňuje: „*Před pandemií jsme v obci měli rozběhnutých řadu významných projektů*“. I Aneta (33) je s předcovidovou dobou spokojená: „*Kadeřnické služby domů jsou pro mě důležitý vedlejšík, jsem samoživitelka*“, odpovídá a doplňuje, „*mám příznivé ceny, což je pro spoustu lidí, důležité kritérium a o zákazníky nemám nouzi*“. I státní zaměstnankyně nezpochybnuje dobu před pandemií, ale dodává: „*Mám ráda svou práci, takže situace před covidem byla v pohodě, až na tu výši výplaty*“, říká Hanka (47) a směje se.

Výzkumná otázka č. 2: Jaké nastaly změny v důsledku covidu?

Otázky respondentů jsou doplněny dotazovanými z ankety.

Jaroslav (52) využil příležitosti začít něco nového: *„Začátek pandemie jsem využil, vzal rodinu z Prahy a začali jsme s rekonstrukcí. Covid mi dodal potřebný klid a čas, abych stavbu zrealizoval, na hrubou práci jsem si vystačil s kamarády a na dokončovací práce a náročnější opravy jsem si přizval firmu, která se zabývá stavbou roubenek“.*

Oproti tomu opačný postoj uvádí: *“ Byli jsme závislí na zdejších lidech a na country večerech a podobných akcích, co jsem pořádal, všechno šlo do háje“*, říká Luboš (56) a doplňuje ho muž ze stejné profese (36-50 let): *„Dotkla, hodně, jsem restaurátér“*. Aneta (33) doplňuje: *„Covid, no šílený šok. Vůbec jsem nevěděla, co bude dál. Hodně lidí se bálo pustit si domů kadeřnici, tak jsem musela hledat nové klienty přes sociální sítě. Dokonce mě jedna dobrá paní udala a já musela na policii“*. Další názory připojuje i student a člen samosprávy: *„Nejhorší byla komunikace s nadřízenými úřady a především státu“*, říká Josef (43) a dodává, *„upřímně, opravdu komunikace vážla“*. Žena (36-50 let), služby, uvedla, že musela zůstat déle v nevyhovující práci.

Řada dotazovaných měla jiné problémy a některé opatření považovali za nesmyslná: *„První rok studia na střední škole on-line jsem nějak nezvládl, musel jsem přejít jinam“*, sděluje rozpačitě Matěj (19) a doplňují jej odpovědi dalších studentů (5-20 let), kdy studentka uvádí, že se *„nemohla vídat s přáteli“* a jiná si stěžuje na horší psychickou stránku, dalším vadili lockdowny, uzavřené školy a žena (20-35 let), na mat. a rodičovské dovolené, dokresluje: *„Nejvíce nás zasáhla uzavřením škol a školek“*. Muž (21-35 let), logistika, uvedl komplexní odpověď: *„Když byly uzavřené nemocnice a zdravotnická zařízení, nemohli jsme přes půl roku navštívit dědu v LDN, který zemřel sám, aniž by nás viděl. Opatření proti covidu mi vzala 3 roky života, kdy jsem zažíval jen stres z opatření, nošení roušek a z toho, kdy přijde další nesmyslné nařízení. Díky opatřením jsem ztratil několik let, které jsem mohl procestovat po světě, navštěvovat různá místa, restaurace apod.“*

Na omezení cestování se shodli i jiní z ankety, dalším vadil např. zákaz otců u porodu, všeobecně nošení roušek, omezení kultury a sportu. Většina omezení tak vedla k velké kritice opatření, neboť u mnohých respondentů narušila osobní i pracovní rovinu.

Výzkumná otázka č. 3: *Jak jste se vyrovnali s důsledky, které přinesla pandemie?*

3a. Jakou strategii jste zvolili pro vyrovnání se se situací?

3b. Žádali jste o dotace (pro podnikatele)?

Obyvatelé mikroregionu se s pandemií a jejími důsledky vyrovnávali různě a zvolili 3 strategie:

První skupina zvolila strategii přizpůsobit se situaci:

„Pro mě bylo rozhodnutí, jestli se bojím nemoci nebo něco poruším nebo jestli koupím domů dětem jídlo, naprosto jasně“, říká Aneta (33). „Udělal jsem ve dveřích okénko a prodávalo se dál, šlo to“, říká Vlasta (67). Hana jako státní zaměstnanec (47) dodává: „Na strach nebyl čas, lidi potřebují důchody, poštu, složenky, spíš jsem měla strach, abych případně nemoc nedonesla domů“.

Druzí využili nabídek ze strany zaměstnavatele nebo státu:

Luboš (56): *“O dotace pro podnikatele jsem zažádal“*. Josef (43): *„Nakonec jsme úspěšně dotáhli několik rozjetých projektů, zaměstnavatel mi umožnil plný home office“*, což podobně hodnotí i někteří respondenti z ankety. Aneta (33) doplňuje: *„Postupem času strach opadl a zákazníci přibyli na počet zhruba před pandemií. Jsem osvč na vedlejšák, takže jsem o dotace nežádala“*.

Další využili pandemie pro nové příležitosti či poznání: *„V dubnu 2022 jsme otevřeli, zákazníky máme, nemůžu si stěžovat“*, nadšeně vypráví Jaroslav (52). *„Díky covidu mám skvělého muže“*, popisuje žena (21-35 let) z ankety a jiná (36-50 let) uvádí, že začala v době pandemie a lockdownů studovat.

Jak jste se vyrovnali s důsledky, které přinesla pandemie? :

Luboš (56) ukončil podnikání: *„Hospodu jsem zavřel, dům jsem nakonec po poradě s rodinou prodal, a vrátil jsem se do zaměstnání“*. Matěj uznává následky po on-line škole následky (19): *“Dělá mi stále problém vstávat do školy, v covidu jsem nemusel dojíždět, vstával jsem 5 min před výukou“*. Aneta shrnula, že byla spíše překvapená závistí lidí. Vlasta a Václav (oba 67) dodávají, že mají problémy spíše nyní, jelikož hodně zdražili vstupy v důsledku energetické krize, proto nejsou takové tržby jako během pandemie *„Jezdím si přivydělat ještě jako průvodkyně se zájezdy po Evropě, budeme prodávat, dokud to půjde. Jsem tady doma“*, uzavírá Vlasta.

5.3 Diskuse o výsledcích

Cílem práce bylo zjistit, zda měla pandemie covid-19 vliv na demografické a socioekonomické ukazatele dle vnímání obyvatel mikroregionu Kokořínsko. V anketě lidé odpovídali na otázky spojené s důvodem, proč preferují mikroregion Kokořínsko, např. jak dlouho zde žijí, proč zde žijí a zda jsou spokojeni s bydlením v mikroregionu. Dále co považují za negativní vjemy a jaké aktivity považují v rámci obcí v mikroregionu Kokořínsko za nejdůležitější.

Celkově anketa shrnuje, že stejně jako Analýza potřeb měst a obcí ČR (Sýkora, 2017), lidé nejvíce touží po dobré a dostatečné nabídce práce, po kvalitním dopravním spojení a celkově po dobré občanské vybavenosti v obci. Obyvatelé obcí mikroregionu uvedli též jako důvod zde bydlet rodinu, a také v nemalé míře výhodnou koupi nemovitosti, klid a přírodu, což autorka práce z vlastní zkušenosti může potvrdit.

Otevřená otázka pro všechny účastníky vč. obyvatel Mělnicka v anketě byla o osobním postoji k otázce pandemie a jejího přímého dopadu na ně. Tato otevřená otázka poskytla zajímavý pohled, neboť mnoho lidí odpovídalo neutrálně s významnější četností 27 -nijak, téměř ne, nedotkla, téměř nedotkla apod. Ostatní respondenti se vyjadřovali spíše negativně, opravdu pozitivní vyjádření bylo pouze v jednom případě.

V rozhovorech, doplněných odpověďmi na názor na covid z ankety, se ukázala různorodost odpovědí. Většina respondentů v otázce na dobu před covidem nemá negativní názor na své socioekonomické postavení, kromě jedné respondentky, která si stěžuje obecně na menší příjem ve své profesi. Negativní postoj zaujali respondenti konkrétně na omezení pro jednotlivce, pro školy, pro určitou skupinu podnikatelů. Jiní se zase přizpůsobili situaci, viz okénko, online výuka, home office. Větší četnost v anketě zaujal neutrální názor, více respondentů reagovalo negativně ať už ve zdravotní, pracovní i osobní rovině. Z rozhovorů také vyplývá, že bez ohledu na věk, jsou ženy více ochotny se přizpůsobit, dokonce samoživitelka riskovala i střet se zákonem, aby zajistila dostatek financí pro svoji rodinu.

Zajímavý je pohled majitelů cukrárny, kteří uvádějí menší tržby dnes než během pandemie. To by korespondovalo s tabulkou návštěvnosti Vrátné rozhledny i Skalního obydlí Lhotka, kdy se prodej vstupenek zvyšoval, bez ohledu na pandemii. Dále to může být částečně vlivem návratu lidí k hektičtějšímu způsobu života z doby před covidem nebo dohánění restů, které byly pandemií odsouvány, a proto je i menší návštěvnost v době mimo sezónu, kdy proběhla realizace rozhovorů.

6 Závěr

V průběhu tvorby této bakalářské práce se autorka práce dozvěděla mnohé o regionu, ve kterém žije, i o sobě.

Teoretická část byla zaměřena na literární rešerši a základní terminologií související s tématem práce a studium internetových odborných článků. Oproti tomu empirická část již cílila na konkrétní oblast a srovnání dat obcí, okresu, kraje a celé ČR a čerpala z dat Českého statistického úřadu, dotčených ministerstev a stránek obcí. Pro statistické srovnání návštěvnosti před pandemií a během pandemie byla poskytnuta data od Regionálního muzea Mělník, které je provozovatelem Skalního obydlí Lhotka a data z výročních zpráv správce Vrátské rozhledny.

Z demografických dat není patrné, že by pandemie ovlivnila migraci, neboť celkový přírůstek pro okres Mělník z aktuálních dat za rok 2021 činil + 8,1 %, i když přirozený přírůstek činil jen 0,8 %. Naopak podíl nezaměstnanosti se zvýšil z 3,8 % na 4,6 %, v roce 2022 opět klesl na 4,3 %. Mělník se ale stále řadí k okresům s nejvyšším podílem nezaměstnanosti ve Středočeském kraji. Oproti rokům 2011-14, po velké hypoteční krizi z let 2008-2009, však nedosáhla na tehdy závratných 6,5 – 8,1 %. Nárůst +0,8 % v pandemii je tedy vcelku přijatelných.

Z ankety a polostrukturovaných rozhovorů vyplývá, že většina lidí žijících v mikroregionu je se životem v něm vcelku spokojena, překvapivě i mladší generace. Lidem, kteří žijí v mikroregionu, se líbí dostupná koupě nemovitosti, klid a příroda, kterou mikroregion nabízí a i lidé z blízkého okolí se pravidelně vrací na výlety.

Z ankety vyplynula různorodost názorů na pandemii a její subjektivní vnímání, slovně ohodnocená na škále od „nijak“ po „moc“. Názory jsou spíše negativní až neutrální. Tyto postoje se potvrdily i v rozhovorech, přestože někteří se přizpůsobili situaci, a jiní situace využili pro nové příležitosti či osobní rozvoj. Celkově se lidé bez ohledu na věk a pohlaví stavěli spíše kriticky k opatřením, která některým negativně ovlivnila způsob obživy.

Menším zklamáním byla neochota některých subjektů poskytnout data či rozhovory, což mělo dopad na rozsah práce.

V pandemii dostal cestovní ruch těžký zásah v celé ČR, byl omezen pohyb nejen rezidentů, ale i zahraničních turistů, což se stalo předmětem i jiných výzkumů (Ahmad et al, 2022; Bužík, 2022), ale lze dohledat i z oficiálních dat Českého statistického úřadu. Přesto na návštěvnosti určitého druhu památek v mikroregionu se to neprojevílo, a naopak návštěvnost v době pandemie dle tržeb za prodeje vstupenek stoupla. To může být způsobeno typem památek v přírodě nebo méně frekventovanou lokalitou. V okrese Mělník také překvapivě vzrostl během pandemie počet HUZ o +5 zařízení, v mikroregionu Kokořínsko dle statistiky czso.cz je stav beze změny, počet pokojů se zvýšil. Je jasné, že některé odvětví jako cestovní ruch a s ním spojené podnikání, byla během pandemie znevýhodněna. Stát se snažil kompenzovat v maximálně možné míře jejich ztráty.

Jako pozitivní dopad vnímá autorka práce, že dle Českého statistického úřadu v odvětvovém členění podle sekcí CZ-NACE došlo k nejvyššímu růstu průměrné mzdy proti stejnému období roku 2021 zaznamenán právě v odvětví ubytování, stravování a pohostinství o +11,3 %, kdy jsou platy v této sféře dlouhodobě poddimenzovány (czso.cz, © 2022).

Cestovní ruch v méně frekventovaných oblastech dle prodeje vstupenek z přírodně-technických památek má dobré předpoklady pro růst, proto je vhodné je dále podporovat a propagovat.

Vzhledem k poloze a nastavení mikroregionu je do budoucna žádoucí, aby obce s MAS a podnikateli v rámci SOK i s mikroregiony v sousedství, spolu nadále spolupracovali, prohlubovali tuto spolupráci, vzájemně se spíše podporovali a doplňovali, než si konkurovali. Autora práce věří, že cíl práce byl splněn.

7 Seznam literatury a použitých zdrojů

Odborné publikace a články

ADAMČÍK, Stanislav, 1997. Zdroje teorie regionální politiky a regionálního rozvoje. 1. Ostrava: VŠB-TU Ostrava. ISBN 80-7078-432-6.

BALLINGER, P., 2007: *Beyond the “new” regional question? Regions, territoriality, and the space of anthropology in Southeastern Europe*. *Ethnologia Balkanica* 11, s.59–78.

BERÁNEK, Jaromír, 2013. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: Mag Consulting. ISBN 978-80-86724-46-1.

BLAŽEK, J. *The Regional Impacts of the Global Financial and Economic Crisis in the Czech Republic*. In *Financial Economic Crisis in Central and Eastern Europe: From Similarity to Diversity*. 1. vyd. Warszawa: Wydawnictwo naukowe Scholár, 2010. s. 51-64

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ, 2002. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*, Vyd. 1., Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0384-5

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ, 2011. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1974-3.

DVOŘÁK, Pavel, 2008. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. V Praze: C. H. Beck. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-075-1.

ELKINGTON, John. Směrem k udržitelné korporaci: *Obchodní strategie pro udržitelný rozvoj win-win-win*. *California management review* , 1994, 36.2: 90-100.

HARRISON, J., GROVE, A. (2014): *From places to flows? Planning for the new “regional world” in Germany*. *European Urban and Regional Studies* 21(1), s. 21–41. <http://dx.doi.org/10.1177/0969776412441191>

JÁČ, Ivan, 2010. *Jedinečnost obce v regionu*. [Praha]: Professional Publishing. ISBN 978-80-7431-038-6.

KEYNES John Maynard. *Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz* 1963 · Československá akademie věd – ČSAV

KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha: Vydavatelství a, 2001. ISBN 978-80-7380-086-4.

MUSIL J., MÜLLER J. (2008): *Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze*. *Sociologický časopis*, č. 2, s. 321–348

OKUN Arthur M. (1970). *The Political Economy of Prosperity*. Washington: Brookings Institution.

PERLÍN R., KULDOVÁ S. (2008): *Typology of rural areas*. In: Majerová, V. (ed.): Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Venkov je náš svět, Countryside – Our World. ČZU, Praha, s. 487–509.

THIRLWALL, A. P. *Reflections on the Concept of Balance-Of-Payments–Constrained Growth*. *Journal of Post Keynesian Economics*. 1997-03, roč. 19, čís. 3, s. 377–385. Dostupné online [cit. 2021-10-07]. ISSN 0160-3477. DOI 10.1080/01603477.1997.11490117

SABEL, Charles F. *The second industrial divide: possibilities for prosperity*. New York: Basic Books, 1984.

SAMUELSON, Paul Anthony a William D. NORDHAUS. *Ekonomie*. Vyd. 2. Praha: Svoboda, 1995. ISBN 80-205-0494-x.

SEMIAN, M. (2016): *Region in its complexity: A discussion on constructivist approaches*. *AUC Geographica* 51(2), s.177–186. Doi: <https://doi.org/10.14712/23361980.2016.15>.

SOUKUP, Jindřich. *Makroekonomie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2010. ISBN isbn978-80-7261-219-2.

STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-588-2.

VOLEJNÍKOVÁ, Jolana, 2005. *Moderní kompendium ekonomických teorií: od antických zdrojů až po třetí tisíciletí*. I. Praha: Profess Consulting. ISBN 80-7259-020-0.

WACHTER, Michael L., et al. *Primární a sekundární trh práce: kritika duálního přístupu*. *Brookings papers on economic activity*, 1974, 1974.3: 637-693.

WOKOUN, René, 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. I. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-699-0.

Internetové zdroje

AOPK ČR, [online], © 2022, [cit. 13. 12. 2022], Dostupné z: <https://kokorinsko.nature.cz/charakteristika-oblasti>

AOPK ČR, [online], © 2022, [cit. 13. 12. 2022], Dostupné z: <https://www.sdruzeniobcikorinska.cz/o-sdruzeni/ds-1028/p1=1035>

Bužík, Jan, Masarykova Univerzita [online], © 2022, [cit. 13. 12. 2022], Dostupné z: https://is.muni.cz/th/fqfnu/Diplomova_prace_Jan_Buzik.pdf

Cidrebach.cz, [online], © 2022, [cit. 27. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.kudyznudy.cz/aktivity/ciderka-lobec>
Copyright CZECH NEWS CENTER a.s., [online], © 2001 - 2022, [cit. 23. 12. 2022],
Dostupné z: <https://www.e15.cz/koronahelpdesk-e15/cesko-se-vraci-k-situaci-z-brezna-zavrou-obchody-a-sluzby-omezuje-se-volny-pohyb-lidi-1374369>

CSZO.cz, [online], © 2022, [cit. 21. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/10180/24433595/32019814c05.pdf/a7e7254f-6289-4ce5-bc36-08060537db92?version=1.0>

CSZO.cz, [online], © 2022, [cit. 21. 12. 2022], Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/czso/pmz_cr

CzechTourism, [online], © 2022, Dostupné z: <https://www.czechtourism.cz/cs-CZ/O-nas/Zakladni-informace/Zakladni-informace-o-agenture-CzechTourism>

CzechTrade, [online], © 1997-2022, [cit. 12. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.businessinfo.cz/clanky/koronavirus-jaka-je-situace-ve-svete/#evropa>

CZSO.cz, Český statistický úřad [online], © 2022, [cit. 12. 11. 2022], Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/czso/rtsa_cr

CZSO.cz, Český statistický úřad [online], © 2022, [cit. 1. 12. 2022], Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/czso/13-2105-05-v_letech_2000_az_2004-7_1_mikroregiony

CZSO.cz, Český statistický úřad [online], © 2022, [cit. 22. 2. 2023], Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-3-ctvtleti-2022>

CZSO/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022, Český statistický úřad [online],
© 2022, [cit. 12. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/10180/165603907/1300722203.pdf/de05fcca-74d5-40b6-bfa0-6a9825cfe369?version=1.1>

Česká národní banka, [online], © 2022, [cit. 3. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.cnb.cz/cs/verejnost/servis-pro-media/autorske-clanky-rozhovory-s-predstaviteli-cnb/Ofenziva-je-vzdy-drazsi-nez-obrana/>

Českénoviny.cz, [online], © 2009, [cit. 12. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/analytik-svet-je-mozna-na-pokraji-energeticke-krize-podobne-te-ze-70-let-/2172009>

Databáze strategií.cz, [online], © 2022, [cit. 28. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.databaze-strategie.cz/cz/mzp/ukazatele-indikatory/hruba-pridana-hodnota-podniku>

Deník veřejné správy, [online], © 2022 Triada, [cit. 3. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>

Dotaceeu.cz, [online], 2022, [cit. 19. 12. 2022], Dostupné z:
[https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/m/mistni-akcni-skupina-\(mas\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/m/mistni-akcni-skupina-(mas))
Edouard Mathieu, Hannah Ritchie, Lucas Rodés-Guirao, Cameron Appel, Charlie Giattino,
Joe Hasell, Bobbie Macdonald, Saloni Dattani, Diana Beltekian, Esteban Ortiz-Ospina and
Max Roser (2020) - "Coronavirus Pandemic (COVID-19)". Published online at
OurWorldInData.org. Retrieved from: '<https://ourworldindata.org/coronavirus>' [Online
Resource], Dostupné z:
online:<https://news.google.com/covid19/map?hl=cs&mid=%2Fm%2F02j71&gl=CZ&ceid=CZ%3Acs>

Evropská komise, [online], © 2022, [cit. 2. 12. 2022], Dostupné z:
https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/videos/new-eu-cohesion-policy-2021-2027

Evropská komise, [online], © 2022, [cit. 2. 12. 2022], Dostupné z:
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/rural-development/

Fialová, Nekolný, [online], © 2015 [cit. 9. 12. 2022], Dostupné z:
Geografické rozhledy 4/14-15, str. 8-9

Geografické rozhledy.cz, [online], © 2022, [cit. 9. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/646/pdf>

Hrad Kokořín, [online], © 2022, [cit. 29. 12. 2022], Dostupné z:
<https://hrad-kokorin.cz/historie-hradu/>

Hrady.cz (Jiří Čížek), [online], ©1995-2022, ISSN 1803-0076, [cit. 5. 12. 2022], Dostupné z: <https://www.hrady.cz/clanky/nejvetsi-svetove-krize>

Hrady.cz, [online], © 2022, [cit. 9. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.hrady.cz/clanky/nejvetsi-svetove-krize>

Ježek J., Budoucnost mikroregionů v České republice. Zpráva z dotazníkového šetření v rámci řešení projektu Regionální management jako cesta k udržitelnému rozvoji venkovských regionů. Západočeská univerzita, Plzeň, leden 2006 (nepublikováno). [online], ©2020,[cit. 30. 12. 2022], Dostupné z:
https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/35133/JezekJ_Dobrovolna%20sdruzeni_VS_2006.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Lawson, Oxford journals, *Abstraction, tendencies and stylised facts: a realist approach to economic analysis. Cambridge Journal of Economics. 1989-03*. Dostupné online [cit. 2022 -11-07]. ISSN 1464-3545. DOI 10.1093/oxfordjournals.cje.a035091

Mas Vyhlídky, [online], © 2022, [cit. 3. 12. 2022], Dostupné z:<https://www.vyhličky.eu/ospolku/sluzby-mas-vyhličky-zs>

Melnickevtelno.cz, [online], © 2021, [cit. 28. 12. 2022], Dostupné z: ze zdroje č. 55 a https://apdos.roadmedia.cz/Upload/Stavby/466/infoletak_s16-melnicke-vtelno-

obchvat.pdf?t=2022-11-09%2010:31:31.698, a řsd.cz, 2021, Dostupné z:
https://www.melnik.cz/assets/File.ashx?id_org=9281&id_dokumenty=2379

Melnickevtelno.cz, [online], © 2021, [cit. 29. 12. 2022] Dostupné z:
<https://www.melnickevtelno.cz/file.php?nid=2678&oid=8048504>

Ministerstvo financí ČR, Weiss, [online], 2022 [cit. 22. 12. 2022]. Dostupné z:
<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/statni-dluh-dosahl-ke-koncilonskeho-rok-46685>

Ministerstvo práce a sociálních věcí, [online], © 2022, [cit. 30. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.mpsv.cz/web/cz/casove-rady-mn-a-pno>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, [online], © 2022, [cit. 19. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.dotaceu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/program-rozvoje-venkova>

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, [online], © 2022, [cit. 19. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.mpo.cz/covid-2021>

MM Průmyslové spektrum. [online], © 2001–2022, [cit. 12. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.mmspektrum.com/technicke-novinky/covid-19-ma-na-svetovou-ekonomiku-velsi-dopad-nez-velka-financni-krize-pred-12-lety>

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, [online], © 2022, [cit. 22. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.mpo.cz/naklady>

Ministerstvo zdravotnictví ČR, [online], © 2020 [cit. 22. 12. 2022]. Dostupné z:
<https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>. Vývoj: společné pracoviště ÚZIS ČR a IBA LF MU. ISSN 2694-9423

Ahmad N. et al, [online], © 2022, Journal of Innovation of Knowledge, Assessing the COVID-19 pandemic impact on tourism arrivals: The role of innovation to reshape the future work for sustainable development, [cit. 22. 2. 2023], Dostupné z: ISSN 25307614, DOI 10.1016/j.jik.2023.100344

Národní zdravotnický informační portál, [online], © 2022, [cit. 22. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.nzip.cz/kategorie/227-covid-19-zakladni-informace>

Nosalov.cz, [online], © 2021, [cit. 22. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.nosalov.cz/www/obecnosalov/fs/pro-14-10-21-fin559891085.pdf>

NSMAS.cz, [online], Oficiální stránky NS MAS České republiky, © 2022, [cit. 1. 12. 2022] Dostupné z: <https://www.nsmas.cz/o-spolku/co-jsou-mas/>

Ourworldindata, [online], © 2022, University of Oxford, Our World In Data is a project of the Global Change Data Lab, a registered charity in England and Wales (Charity Number 1186433). [cit. 12. 12. 2022] Dostupné z: https://ourworldindata.org/covid-vaccinations?country=OWID_WRL

Obec Kokořín, [online], © 2022, [cit. 29. 12. 2022], Dostupné z:
<https://www.obeckokorin.cz/index.asp>

Pandemie.cz, [online], © 2016–2022, Dostupné z: <https://www.pandemie.cz/pandemie-v-historii>

PÁNEK, Český rozhlas, [online], © 1997-2023, [cit. 21. 12. 2022]. Dostupné z:
<https://temata.rozhlas.cz/cesi-v-ohrozeni-takhle-vysilal-rozhlas-v-dobach-krize-8176791/1>

PROK, obeckokorin.cz, [online], © 2019 [cit. 29. 12. 2022]., Dostupné z:
https://www.obeckokorin.cz/assets/File.ashx?id_org=6799&id_dokumenty=15469

PROLč, obec-lobec.cz, [online], © 2020, Dostupné z: <https://urednideska.alis.cz/obec-lobec/vyveseni/95/soubor/133/P1%C3%A1n%20rozvoje%20obce%202020-2025%20%C4%8D%C3%A1st%201..pdf>

Průmyslová ekologie.cz, [online], © 2022, [cit. 11. 2. 2023], Dostupné z:
<https://www.prumyslovaekologie.cz/info/priciny-energeticke-krize-a-nastroje-k-jejimu-reseni>, zdroj: AV ČR [online], <https://strategie.avcr.cz/programy/energetika>

Rojíček, Dubská, [online], © 2011, [cit. 18. 11. 2022], Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/czso/krize-_kdo_z_ni_vysel_nejlepe

S.O.K., [online], © 2022, [cit. 11. 12. 2022], Dostupné z
<https://www.sdruzeniobcikokorinska.cz/>

SAWER, Marian. On Colonialism: Articles from the New York Tribune (sic) and other Writings. By Karl Marx and Frederick Engels. (New York: International Publishers, 1972. Pp. 382. \$7.50.). American Political Science Review. 1973-12, roč. 67, čís. 4, s. 1368–1369. Dostupné online [cit. 2019-11-30]. ISSN 0003-0554. DOI 10.2307/1956567

SÝKORA et al, Analýza potřeb měst a obcí ČR, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, 2017, [online], © 2022, [cit. 21. 2. 2022], Dostupné z: www.natur.cuni.cz

URBÁŠKOVÁ, Kuznětcová, [online], © 2020, [cit. 2019-10-30]. Dostupné z:
http://www.regionalnirozvoj.eu/sites/regionalnirozvoj.eu/files/02_urbaskova_kuznetcova_estovni_ruch.pdf

Vláda ČR, [online], © 2022, [cit. 11. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/>

Vojtíšek P., [online], © 2012, [cit. 11. 2. 2023], Dostupné z:
https://www.academia.edu/27654138/V%C3%BDzkumn%C3%A9_metody. ISBN 978-80-905109–3-7

Vyhledky.eu, [online], © 2022, [cit. 11. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.vyhledky.eu/o-spolku/vyrocnizpravy>

Zákony pro lidi, [online], © 2022, [cit. 11. 11. 2022], Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Vývoj počtu obyvatel obce Kokořín 2011-2021.....	str. 35
Tabulka č. 2 Vývoj počtu obyvatel obce Liblice 2011-2021.....	str. 36
Tabulka č. 3 Vývoj počtu obyvatel obce Lobeč 2011-2021.....	str. 38
Tabulka č. 4 Vývoj počtu obyvatel obce Mělnického Vtelna 2011-2021.....	str. 40
Tabulka č. 5 Vývoj počtu obyvatel obce Nosálov 2011-2021.....	str. 41
Tabulka č. 6 Počet návštěvníků a tržby z Vrátské rozhledny.....	str. 42
Tabulka č. 7 Počet návštěvníků a odhady tržeb z Region. muzea Mělník.....	str. 44
Tabulka č. 8 Vybrané základní makroekon. ukazatele (data k 1. 2.2023).....	str. 46
Tabulka č. 9 Délka pobytu a průměrně utracená částka.....	str. 51
Tabulka č. 10 Jak dlouho žijete v některé z obcí v mikroregionu Kokořínsko?.....	str. 52
Tabulka č. 11 Spokojenost s životem v obcích mikroregionu	str.54
Tabulka č. 12 Asociační tabulka s absol. a očekávanými četnostmi.....	str. 55

Seznam grafů

Graf č. 1 Procentuální zastoupení respondentů dle vzdělání.....	str. 49
Graf č. 2 Procentuální zastoupení respondentů dle druhu zaměstnání.....	str. 50
Graf č. 3 Počet návštěv v mikroregionu v posledních 5-ti letech	str. 51
Graf č. 4 Věkové skupiny a postoj se v příštích 5-ti letech odstěhovat.....	str. 54

Seznam použitých zkratk

Soupis a definování zkratk

C	Spotřeba domácností
CLLD	Strategie komunitně vedeného rozvoje
ČR	Česká Republika
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EAFRD	Finanční nástroj na podporu rozvoje venkova
ESF	Evropský sociální fond
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ERIH	Evropské stezky průmyslového dědictví
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
G	Veřejné výdaje

HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
HPH	Hrubá přidaná hodnota
HSS	Politika hospodářské a sociální soudržnosti
HUZ	Hromadná ubytovací zařízení
CHKO	Chráněná krajinná oblast
I	Hrubé investice
IKT	Informační a komunikační technologie
IROP	Integrovaný operační program
KČ	Koruna česká
LEADER	Links between actions for the development of the rural economy
M	Import
MAS	Místní akční skupina
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MZP ČR	Ministerstvo životního prostředí České republiky
MZ ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky
MZV ČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
NS MAS	Národní síť Místních akčních skupin
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
NX	Čistý vývoz
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OPZ	Operační program zaměstnanost
ORP	Obec s rozšířenou působností
OZP	Osoby zdravotně postižené
PRV	Program rozvoje venkova
SCS	Slovník cizích slov
SCZO	Český statistický úřad
SMO	Svaz měst a obcí
SOK	Sdružení obcí Kokořínska
SRD	Strategické rozvojové dokumenty
SRR	Strategie regionálního rozvoje
SZIF	Státní zemědělský a intervenční fond
ÚAN	Území s archeologickými nálezy
X	Export
ZTP	Zdravotně těžce (někdy uváděno tělesně) postižení

apod.	a podobně
např.	například
tj.	to jest
tvz.	Takzvaně

Přílohy

Příloha č.1.....	vzor dotazníku ankety
Příloha č.2.....	souhlas s využitím statistiky Regionálního muzea Mělník

Příloha č. 1

Vzor dotazníku:

a) všeobecné otázky

1. Jsem:

- Muž
- Žena
- Jiné

2. Jaká je vaše věková skupina:

- 5-20 let
- 21-35 let
- 36-50 let
- nad 50 let

3. Nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- vyučen, střední bez maturity
- střední s maturitou
- vyšší odborné
- vysokoškolské
- nechci odpovídat

4. Sociální status

- student/ka
- zaměstnanec/kyně
- osvč, majitel firmy
- důchodce/kyně
- na mateřské/rodičovské dovolené
- nezaměstnaný/á

5. Pracuji v oboru:

- mmt nezaměstnaný/á
- státní správa/samospráva
- služby
- cestovní ruch
- školství
- zdravotnictví
- automobilový průmysl
- bankovníctví, pojišťovnictví
- výroba
- logistika
- jiné, uveďte jaké _____

6. Jaká je výše vašeho měsíčního příjmu?

- 10 001-20 000 Kč
- 20 001-35 000 Kč
- 35 001-45 000 Kč
- více než 45 000 Kč

b) Otázky zaměřené na cestovní ruch:

7. Navštívili jste v posledních 5-ti letech Mělnicko-Kokořínsko?

- 1-2 x
- 2-3 x
- více než 3 x
- pravidelně, mám zde druhé bydlení
- pravidelně, bydlím blízko
- nepravidelně

8. Jak dlouhý byl váš pobyt?

- jednodenní výlet
- 2-3 dny
- 4-7 dní
- > týden

9. Jaká byla průměrně utracená částka v Kč za pobyt?

- 0-1000 Kč
- 1001-3000 Kč
- 3001-5000 Kč
- 5001 Kč a více

10. Jak dlouho žijete z některé z obcí v mikroregionu Kokořínsko?

- > než 3 roky
- 3-5 let
- 6-10 let
- 11-20 let
- < než 20 let
- v obci trvale nežijí

Tato otázka je pro respondenty trvale žijící v mikroregionu Kokořínsko. Děkuji za pochopení

11. Jaký problém vnímáte jako nejvýznamnější pro rozvoj obcí mikroregionu Kokořínsko?

- dostupnost MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ
- kvalitní dopravní spojení
- nedostatek pracovních míst
- stárnutí obyvatelstva
- úbytek obyvatelstva
- nedostupnost zdravotnictví
- péče o seniory
- základní občanská vybavenost
- nízká vzdělanost
- jiné, uveďte jaké _____

Tato otázka je pro respondenty trvale žijící v mikroregionu Kokořínsko. Děkuji za pochopení

12. Proč žijete v mikroregionu Kokořínsko?

- žije zde moje rodina

- výhodná koupě nemovitosti
- krásná příroda
- klid
- dobrá dostupnost do práce
- jiné, napište jaké _____

Tato otázka je pro respondenty trvale žijící v mikroregionu Kokořínsko. Děkuji za pochopení

13. Jaký je váš názor na spokojenost s životem v mikroregionu Kokořínsko?

Škála odpovědí-zcela souhlasím, souhlasím, ani souhlasím, ani nesouhlasím, nesouhlasím, zcela nesouhlasím

-
- Jsem spokojen/a s životem na Kokořínsku
  - V příštích 5-ti letech se neplánuji odstěhovat
  - Jsem spokojen/a se svou prací
  - Jsem spokojen/a se službami v obci
  - Jsem spokojen/a se svou finanční situací

Tato otázka je pro respondenty trvale žijící v mikroregionu Kokořínsko. Děkuji za pochopení

14. Jaké aktivity považujete v rámci obcí v mikroregionu Kokořínsko za nejdůležitější?

- dobrá dostupnost dopravou všemi směry
- fungující spolky v obci pro všechny věkové kategorie
- dobrá občanská vybavenost (obchod, pošta, hospoda, škola)
- dobré sousedské vztahy, funkční vztahy v rámci obce
- dostatek pracovních příležitostí
- jiné, napište jaké _____

Tato otázka je pro respondenty trvale žijící v mikroregionu Kokořínsko. Děkuji za pochopení

15. Napište prosím, jak se vás osobně dotkla pandemie Covid-19?

Příloha č. 2

Souhlas s využitím statistiky Region. muzea Mělník

Přeji pěkný dobrý den. Níže zasílám požadované údaje k šetření v rámci Vaší bakalářské práce. Covidová uzávěra nás hodně ovlivnila. Naše pobočka, skalní obydlí Lhotka je však sezónně otevřena, a právě otevírací doba připadala do období mezi jednotlivými omezeními. Budeme rádi za zpřístupnění výstupů z ní plynoucích. Hezký den. Jitka Králová

**OTEVŘENO OD KVĚTNA DO ZÁŘÍ, ČTVRTEK - NEDĚLE a SVÁTKY:
10:00 – 12:00 a 13:00 – 17:00 HOD.
(Poslední prohlídky 11:30 a 16:30 hod.)**

Tržba – expozice skalní obydlí Lhotka – rok 2019

Otevřeno od 2. 5. - 29. 9. 2019

Vstupné:

Žáci, studenti a děti od 6 ti let	852 osob
Dospělí	1.062 osob
Senioři	662 osob

Zdarma: pedagogický dozor, děti do 6ti let, osoby ZTP
osob 369

Celkem návštěvníků za rok 2019: 2.945 osob

Tržba – expozice skalní obydlí Lhotka – rok 2020

Otevřeno od 7. 5. - 27. 9. 2020. Z důvodu covidu otevřeno až od 14. 5. 2020 (4 dny, kdy bylo zavřeno)

Vstupné:

Žáci, studenti a děti od 6 ti let	295 vstupenek
Dospělí	793 vstupenek
Senioři	341 vstupenek
Rodinné (2 dospělí + 2 děti)	262 vstupenek

Zdarma: pedagogický dozor, děti do 6ti let, osoby ZTP
osob 144

Celkem návštěvníků za rok 2020: 2.621 osob

Tržba – expozice skalní obydlí Lhotka – rok 2021

Otevřeno od 6. 5. – 30. 9. 2021

Vstupné:

Žáci, studenti a děti od 6ti let	308 vstupenek
Dospělí	828 vstupenek
Senioři	313 vstupenek
Rodinné (2 dospělí + 2 děti)	502 vstupenek

Zdarma: pedagogický dozor, děti do 6ti let, osoby ZTP 189
osob
Celkem návštěvníků za rok 2021: 3.646 osob

Tržba – expozice skalní obydlí Lhotka – rok 2022

Otevřeno od 5. 5. – 30. 9. 2022

Vstupné:

Žáci, studenti a děti od 6ti let	956 vstupenek
Dospělí	952 vstupenek
Dospělí	29 vstupenek
Senioři	318 vstupenek
Rodinné (2 dospělí + 2 děti)	338 vstupenek

Zdarma: děti do 6ti let, osoby ZTP, pedagog. doprovod 288
osob
Celkem návštěvníků za rok 2022: 3.895 osob

Mgr. Jitka Králová

Ředitelka Regionálního muzea Mělník, p. o. Středočeského kraje
Muzejní edukátorka

Regionální muzeum Mělník,
příspěvková organizace
Středočeského kraje
nám. Míru 54, 276 01 Mělník
T: 315 630 925, M:728 620 428
kralova@muzeum-melnik.cz
www.muzeum-melnik.cz

From: Lucie Seničová <lucie.senicova@brandysko.cz>

Sent: Thursday, February 2, 2023 9:09 AM

To: Jitka Králová <kralova@muzeum-melnik.cz>

Subject: Statistika pro BP

Dobrý den, v rámci své BP na téma Regionální rozvoj a ekonomické krize v pandemii covid v mikroregionu Kokořínsko, v oboru veřejná správa a regionální rozvoj na ČZU, jsem vás chtěla požádat o zpřístupnění statistik návštěvnosti Skalního obydlí Lhotka v letech 2019-2022, pokud je to možné (vč. měsíců, kdy bylo zavřeno z důvodu pandemie). Pokud je to možné, stačí mi prodané lístky (z toho snížené vstupné a rodinné vstupné), děkuji předem za kladné vyřízení mé žádosti a s pozdravem Seničová